

آیین دادرسی و ادله * دیوان بین‌المللی کیفری^۱ [قسمت دوم]

فهرست مطالب

فصل ۵. تحقیق و تعقیب

بند یک. تصمیم دادستان در خصوص آغاز تحقیق طبق بندهای ۱ و ۲، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱۰۴- ارزیابی اطلاعات از سوی دادستان

۱۰۵- اعلام تصمیم از سوی دادستان مبنی بر عدم آغاز تحقیق

۱۰۶- اعلام تصمیم از سوی دادستان مبنی بر منع تعقیب

بند دو. شیوه کار طبق بند ۳، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱۰۷- درخواست برای تجدید نظر طبق بند ۳ (الف)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱۰۸- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (الف)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱۰۹- تجدیدنظر شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱۱۰- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

بند سه. جمع‌آوری ادله

۱۱۱- ثبت روند بازجویی به‌طور کلی

* نکته توضیحی: آیین دادرسی و ادله برای اعمال اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری رم می‌باشد که در شرح و بسط آن، برای پرهیز از بیان مجدد و تا حد امکان تکرار مقررات اساسنامه، دقت به‌عمل آمده است. ارجاعات مستقیم به اساسنامه در آیین دادرسی و ادله در صورت مقتضی برای تأکید بر روابط بین آیین دادرسی و ادله و اساسنامه رم به‌طوری که در ماده ۵۱ و بویژه در بندهای ۴ و ۵ پیش‌بینی شده، گنجانده شده است. در کلیه قضایا آیین دادرسی و ادله باید به اتفاق و با رعایت مقررات اساسنامه تفسیر شود. آیین دادرسی و ادله دیوان بین‌المللی کیفری هیچ تأثیری بر آیین دادرسی دادگاه ملی یا نظام حقوقی رسیدگی ملی نمی‌گذارد.

۱. متن انگلیسی این سند از پایگاه اینترنتی دیوان بین‌المللی کیفری به نشانی ذیل:

http://www.icc-cpi.int/asp/asprecords/ASP_1stsession.html

برگرفته شده و توسط آقای حاتم صادقی زبازی به فارسی برگردانده شده است. چهار فصل از این سند در شماره ۳۳ مجله حقوقی (پاییز - زمستان ۱۳۸۴) به چاپ رسید. اینک فصول پنجم تا دوازدهم در این شماره تقدیم می‌گردد.

- ۱۱۲- ثبت روند بازجویی در موارد خاص
- ۱۱۳- جمع‌آوری اطلاعات در خصوص وضعیت سلامتی شخص مورد نظر
- ۱۱۴- موارد فوق‌العاده تحقیق طبق ماده ۵۶ [اساسنامه]
- ۱۱۵- جمع‌آوری ادله در قلمرو دولت عضو طبق بند ۳ (د)، ماده ۵۷ [اساسنامه]
- ۱۱۶- جمع‌آوری ادله به درخواست وکیل مدافع طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۷ [اساسنامه]
- بند چهارم. شیوه‌های کاری در خصوص محدودیت و محرومیت از آزادی**
- ۱۱۷- بازداشت در کشور بازداشت‌کننده
- ۱۱۸- بازداشت پیش از محاکمه در مقر دیوان
- ۱۱۹- آزادی مشروط
- ۱۲۰- ابزار محدودیت

بند پنجم. جریان تأیید اتهامات طبق ماده ۶۱ [اساسنامه]

- ۱۲۱- جریان قبل از رسیدگی به تأیید [اتهامات]
- ۱۲۲- جریان رسیدگی به تأیید [اتهامات] در حضور شخص متهم
- ۱۲۳- اقدامات در جهت حصول اطمینان از حضور شخص مورد نظر در جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات]
- ۱۲۴- اعراض از حق حضور در جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات]
- ۱۲۵- تصمیم به برگزاری جلسه تأیید [اتهامات] در غیاب شخص مورد نظر
- ۱۲۶- جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] در غیاب شخص مورد نظر
- بند ششم. پایان مرحله دادرسی مقدماتی**

- ۱۲۷- آیین در صورت صدور تصمیمات مختلف در خصوص اتهامات متعدد
- ۱۲۸- اصلاح اتهامات
- ۱۲۹- اعلام تصمیم در خصوص تأیید اتهامات
- ۱۳۰- تأسیس شعبه دادرسی

فصل ۶. آیین دادرسی

- ۱۳۱- بایگانی سوابق، ارسالی توسط شعبه دادرسی مقدماتی
- ۱۳۲- وضعیت جلسات
- ۱۳۳- پیشنهادها [در خصوص] ایراد بر قابلیت استماع یا صلاحیت
- ۱۳۴- پیشنهادهای مربوط به جریان‌های رسیدگی دادرسی
- ۱۳۵- معاینه پزشکی متهم
- ۱۳۶- محاکمات مشترک و مجزا

- ۱۳۷- بایگانی جریان‌های رسیدگی دادرسی
- ۱۳۸- حفظ ادله
- ۱۳۹- تصمیم در خصوص پذیرش جرم
- ۱۴۰- دستورالعمل‌ها برای اداره جلسات و ادای شهادت
- ۱۴۱- پایان [زمان ارائه] ادله و اظهارات نهایی
- ۱۴۲- جلسات شور
- ۱۴۳- رسیدگی‌های بیشتر راجع به موضوعات مربوط به محکومیت یا جبران خسارات
- ۱۴۴- ابلاغ تصمیمات شعبه دادرسی

فصل ۷. مجازات‌ها

- ۱۴۵- تعیین مجازات
- ۱۴۶- تحمیل جرایم طبق ماده ۷۷ [اساسنامه]
- ۱۴۷- قرارهای ضرر و زیان
- ۱۴۸- قرارهای انتقال جرایم یا ضرر و زیان‌ها به صندوق امانی

فصل ۸. استیناف و تجدیدنظر

بند یک. مقررات کلی

- ۱۴۹- مقررات حاکم بر جلسات رسیدگی در شعبه استیناف
- بند دو. استیناف در مقابل محکومیت، برائت، مجازات و دستورات جبران خسارات

۱۵۰- استیناف

۱۵۱- آیین استیناف

۱۵۲- توقف استیناف

۱۵۳- حکم استیناف در مقابل دستور جبران خسارات

بند سه. استیناف در مقابل سایر احکام

۱۵۴- استینافی که نیاز به اجازه دیوان ندارد

۱۵۵- استینافی که نیاز به اجازه دیوان دارد

۱۵۶- آیین استیناف

۱۵۷- توقف استیناف

۱۵۸- حکم استیناف

بند چهار. تجدیدنظر راجع به محکومیت یا مجازات

۱۵۹- تقاضای تجدیدنظر

۱۶۰- انتقال [محکوم‌علیه] به هدف تجدیدنظر [به مقر دیوان]

۱۶۱- تصمیم در خصوص تجدیدنظر

فصل ۹. جرایم و سوء رفتار علیه دیوان

بند یک. جرایم علیه اجرای عدالت طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]

۱۶۲- اعمال صلاحیت

۱۶۳- اعمال اساسنامه و آیین دادرسی

۱۶۴- دوره‌های مرور زمان

۱۶۵- تحقیق، تعقیب و محاکمه

۱۶۶- مجازات طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]

۱۶۷- همکاری بین‌المللی و معاضدت قضایی

۱۶۸- عدم تجویز محاکمه مجدد برای جرم واحد (اعتبار امر محکوم‌به) *Ne bis in idem*

۱۶۹- بازداشت فوری

بند دو. سوء رفتار نزد دیوان طبق ماده ۷۱ [اساسنامه]

۱۷۰- اخلال در جلسات رسیدگی

۱۷۱- امتناع از انجام دستور دیوان

۱۷۲- رفتار مشمول مواد ۷۰ و ۷۱ [اساسنامه]

فصل ۱۰. جبران خسارت برای شخص بازداشت شده یا محکوم علیه

۱۷۳- درخواست جبران خسارت

۱۷۴- آیین درخواست جبران خسارت

۱۷۵- مبلغ جبران خسارت

فصل ۱۱. همکاری بین‌المللی و معاضدت قضایی

بند یک. درخواست‌های همکاری طبق ماده ۸۷ [اساسنامه]

۱۷۶- ارکان صلاحیت‌دار دیوان به‌منظور ارسال و دریافت هر نوع اطلاعات مربوط به همکاری

بین‌المللی و معاضدت قضایی

۱۷۷- مجاری ارتباط

۱۷۸- زبان منتخب کشورهای عضو طبق بند ۲، ماده ۸۷ [اساسنامه]

۱۷۹- زبان [مورد استفاده] برای تقاضا از کشورهای غیرعضو اساسنامه

۱۸۰- تغییرات در مجاری ارتباط یا زبان‌های [مورد استفاده] در تقاضاهای همکاری

بند دو. تحویل، انتقال و درخواست‌های موازی طبق مواد ۸۹ و ۹۰ [اساسنامه]

۱۸۱- ایراد به قابلیت طرح دعوا نزد دادگاه ملی

۱۸۲- درخواست انتقال طبق بند ۳ (هـ)، ماده ۸۹ [اساسنامه]

- ۱۸۳- امکان تحویل موقت
- ۱۸۴- ترتیبات تحویل
- ۱۸۵- آزادی شخص از بازداشت دیوان قبل از اتمام دوره محکومیت
- ۱۸۶- درخواست‌های موازی در زمینه ایراد به قابلیت استماع دعوا
- بند سه. مدارک [درخواست] بازداشت و تحویل طبق مواد ۹۱ و ۹۲ [اساسنامه]**
- ۱۸۷- ترجمه مدارک به همراه درخواست تحویل
- ۱۸۸- محدوده زمانی برای تسلیم مدارک بعد از بازداشت موقت
- ۱۸۹- ارسال مدارک مؤید درخواست
- بند چهار. همکاری طبق ماده ۹۳ [اساسنامه]**
- ۱۹۰- دستورالعمل در خصوص مجرم قلمداد نمودن خود به همراه درخواست برای شهادت
- ۱۹۱- تضمین دیوان طبق بند ۲، ماده ۹۳ [اساسنامه]
- ۱۹۲- انتقال شخص در بازداشت
- ۱۹۳- انتقال موقت شخص از کشور [محل] اجرای [حکم]
- ۱۹۴- درخواست همکاری از دیوان
- بند پنج. همکاری طبق ماده ۹۸ [اساسنامه]**
- ۱۹۵- تهیه اطلاعات
- بند شش. قاعده اختصاصی بودن طبق ماده ۱۰۱ [اساسنامه]**
- ۱۹۶- تهیه نظراتی در خصوص بند ۱، ماده ۱۰۱ [اساسنامه]
- ۱۹۷- تعمیم اعراض
- فصل ۱۲. اجرا**
- بند یک. نقش کشورهای اجراکننده حکم در مجازات حبس و تغییر دولت**
- اجراکننده حکم طبق مواد ۱۰۳ و ۱۰۴ [اساسنامه]**
- ۱۹۸- ارتباطات بین دیوان و کشورها
- ۱۹۹- رکن مسئول طبق بخش ۱۰ [اساسنامه]
- ۲۰۰- فهرست کشورهای اجراکننده [حکم]
- ۲۰۱- اصول توزیع عادلانه
- ۲۰۲- موعد تحویل محکوم‌علیه به کشور مورد نظر جهت اجرای [حکم]
- ۲۰۳- دیدگاه‌های محکوم‌علیه
- ۲۰۴- اطلاعات ارائه شده به کشور اجراکننده [حکم]
- ۲۰۵- عدم پذیرش از سوی کشور اجراکننده [حکم] در قضیه‌ای خاص

- ۲۰۶- تحویل محکوم‌علیه به کشور اجرا کننده [حکم]
- ۲۰۷- عبور
- ۲۰۸- هزینه‌ها
- ۲۰۹- تغییر کشور منتخب برای اجرای [حکم]
- ۲۱۰- آیین تغییر کشور منتخب برای اجرای [حکم]
- بند دو، اجرا، نظارت، انتقال طبق مواد ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۷ [اساسنامه]
- ۲۱۱- نظارت بر اجرای مجازات و شرایط حبس
- ۲۱۲- اطلاعات در خصوص محل محکوم‌علیه برای اعمال جزای نقدی، مصادره اموال یا اقدامات جبران خسارت
- ۲۱۳- آیین بند ۳، ماده ۱۰۷ [اساسنامه]
- بند سه، محدودیت در خصوص تعقیب یا محکومیت در مورد سایر جرایم طبق ماده ۱۰۸ [اساسنامه]
- ۲۱۴- درخواست تعقیب یا اجرای حکم برای عمل قبلی
- ۲۱۵- تصمیم در خصوص درخواست تعقیب یا اجرای حکم
- ۲۱۶- اطلاعات در خصوص اجرا
- بند چهار، اعمال جزای نقدی، اقدامات [مربوط به] مصادره اموال و قرار جبران خسارت
- ۲۱۷- همکاری و اقدامات برای اعمال جزای نقدی، مصادره اموال یا قرار جبران خسارت
- ۲۱۸- قرارهای مصادره اموال و جبران خسارت
- ۲۱۹- عدم تغییر قرار جبران خسارت
- ۲۲۰- عدم تغییر احکامی که در مورد جزای نقدی صادر شده است
- ۲۲۱- تصمیم در خصوص انتقال یا واگذاری مال یا دارایی
- ۲۲۲- همکاری برای ارائه خدمات یا هر نوع اقدام دیگر
- بند پنج، بررسی [مسئله] تخفیف مجازات طبق ماده ۱۱۰ [اساسنامه]
- ۲۲۳- معیار بررسی تخفیف مجازات
- ۲۲۴- آیین بررسی تخفیف مجازات
- بند شش، فرار
- ۲۲۵- تدابیر طبق ماده ۱۱۱ [اساسنامه] در صورت فرار

فصل ۵. تحقیق و تعقیب

بند یک. تصمیم دادستان در خصوص آغاز تحقیق طبق بندهای ۱ و ۲، ماده ۵۳ [اساسنامه]

ماده ۱۰۴. ارزیابی اطلاعات از سوی دادستان

۱- به موجب بند ۱، ماده ۵۳ [اساسنامه]، دادستان در ارزیابی اطلاعات موجود، اهمیت اطلاعات دریافتی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد.

۲- در جهت نیل به اهداف مذکور در ماده فرعی ۱ [فوق]، دادستان می‌تواند اطلاعات بیشتری از دولتها، ارکان سازمان ملل متحد، سازمان‌های بین‌المللی دولتی و غیردولتی یا از دیگر منابع موثق که وی مناسب می‌داند، درخواست کند و شهادت کتبی یا شفاهی در مقرر دیوان دریافت نماید. آیین مقرر در ماده ۴۷ [آیین دادرسی]، در مورد دریافت چنین شهادتی اعمال می‌شود.

ماده ۱۰۵. اعلام تصمیم از سوی دادستان مبنی بر عدم آغاز تحقیق

۱- هنگامی که دادستان طبق بند ۱، ماده ۵۳ [اساسنامه]، تصمیم به عدم آغاز تحقیق می‌گیرد، باید سریعاً به صورت کتبی به دولت یا دولتهایی که وضعیتی را طبق ماده ۱۴ [اساسنامه]، ارجاع دادند، یا به شورای امنیت در خصوص وضعیت مشمول بند (ب)، ماده ۱۳ [اساسنامه]، اطلاع دهد.

۲- در صورتی که دادستان تصمیم به عدم ارائه درخواستی به شعبه دادرسی مقدماتی در مورد تجویز [آغاز] تحقیق بگیرد، ماده ۴۹ [آیین دادرسی]، باید اعمال شود.

۳- اعلامیه مورد اشاره در ماده فرعی ۱ [فوق] شامل تصمیم دادستان که در آن بند ۱، ماده ۶۸ [اساسنامه]، مورد توجه قرار گرفته و نیز دلایل [توجیهی] این تصمیم، می‌باشد.

۴- در حالتی که دادستان صرفاً بر اساس بند ۱ (ج)، ماده ۵۳ [اساسنامه]، تصمیم به عدم آغاز تحقیق بگیرد، باید به صورت کتبی شعبه دادرسی مقدماتی را سریعاً بعد از اتخاذ چنین تصمیمی مطلع سازد.

۵- اعلامیه، حاوی تصمیم دادستان و دلایل [توجیهی] این تصمیم می‌باشد.

ماده ۱۰۶. اعلام تصمیم از سوی دادستان مبنی بر منع تعقیب

۱- هنگامی که دادستان تعیین می‌کند که طبق بند ۲، ماده ۵۳ [اساسنامه]، مبنای کافی برای تعقیب وجود ندارد، باید سریعاً به صورت کتبی به شعبه دادرسی مقدماتی، دولت یا دولتهایی که وضعیتی را طبق ماده ۱۴ [اساسنامه]، ارجاع دادند، یا به شورای امنیت در خصوص وضعیت

مشمول بند (ب)، ماده ۱۳ [اساسنامه]، اطلاع دهد.

۲- اعلامیه‌های مورد اشاره در بند فرعی ۱ [فوق]، حاوی تصمیم دادستان که در آن بند ۱ ماده ۶۸ [اساسنامه]، مورد توجه قرار گرفته و دلایل توجیهی این تصمیم، می‌باشد.

بند دو. شیوه کار طبق بند ۳، ماده ۵۳ [اساسنامه]

ماده ۱۰۷. درخواست برای تجدیدنظر طبق بند ۳ (الف)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

- ۱- درخواست طبق بند ۳، ماده ۵۳ [اساسنامه]، به منظور تجدیدنظر در تصمیم از سوی دادستان مبنی بر عدم آغاز تحقیق یا منع تعقیب باید به صورت کتبی و با ذکر دلایل و در ظرف ۹۰ روز متعاقب اعلامیه‌های صادره طبق ماده ۱۰۵ یا ۱۰۶ [آیین دادرسی]، انجام گیرد.
- ۲- شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند از دادستان تقاضا نماید که اطلاعات یا اسناد در اختیار خود یا خلاصه‌ای از آن را که شعبه برای انجام تجدیدنظر ضروری می‌داند، ارسال نماید.
- ۳- شعبه دادرسی مقدماتی تدابیری را که طبق مواد ۵۴، ۷۲ و ۹۳ [اساسنامه]، برای نگهداری اطلاعات و اسناد مورد اشاره در ماده فرعی ۲ [فوق] و طبق بند ۵، ماده ۶۸ [اساسنامه]، برای حفظ امنیت شهود و قربانیان و اعضای خانواده‌شان ضروری است، اتخاذ می‌کند.
- ۴- هرگاه دولتی یا شورای امنیت درخواست مورد اشاره در ماده فرعی ۱ [فوق] را مطرح کند، شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند اظهارات بیشتری را از آنها مطالبه نماید.
- ۵- در موردی که مسئله صلاحیت یا قابلیت استماع قضیه‌ای مطرح شود، ماده ۵۹ [آیین دادرسی]، اعمال می‌شود.

ماده ۱۰۸. تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (الف)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

- ۱- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (الف)، ماده ۵۳ [اساسنامه]، باید با موافقت اکثریت قضات شعبه و حاوی دلایل [توجیهی] باشد. تصمیم به همه کسانی که در [جلسات] تجدیدنظر شرکت داشتند، ابلاغ می‌شود.
- ۲- در موردی که شعبه دادرسی مقدماتی از دادستان تقاضای بررسی کل یا بخشی از تصمیم مبنی بر عدم آغاز تحقیق یا منع تعقیب می‌کند، دادستان در اسرع وقت تصمیم را مورد بررسی مجدد قرار می‌دهد.
- ۳- همین که دادستان تصمیم نهایی را اتخاذ کرد، باید به صورت کتبی شعبه دادرسی مقدماتی را از این امر مطلع سازد. این اعلامیه حاوی تصمیم دادستان و دلایل [توجیهی] این تصمیم می‌باشد. اعلامیه باید به همه کسانی که در [جلسات] تجدیدنظر شرکت داشتند، ابلاغ شود.

ماده ۱۰۹. تجدیدنظر شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱- در ظرف ۱۸۰ روز متعاقب اعلامیه صادره طبق ماده ۱۰۵ یا ۱۰۶ [آیین دادرسی]، شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند به ابتکار خود تصمیم به بررسی تصمیم دادستان که صرفاً طبق بند ۱ (ج) یا ۲ (ج)، ماده ۵۳ [اساسنامه]، اتخاذ شده، بگیرد. شعبه دادرسی مقدماتی دادستان را از قصدش در بررسی تصمیم وی مطلع می‌نماید و محدوده زمانی تعیین می‌کند که در ظرف آن [دادستان] بتواند اظهارات و دیگر مطالب را ارائه دهد.

۲- در مواردی که دولتی یا شورای امنیت درخواستی را به شعبه دادرسی مقدماتی تسلیم کرده‌اند، آنها نیز از این امر مطلع می‌گردند، می‌توانند اظهارات را مطابق ماده ۱۰۷ [آیین دادرسی]، ارائه نمایند.

ماده ۱۱۰. تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۳ [اساسنامه]

۱- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی در تأیید یا عدم تأیید تصمیم دادستان که صرفاً طبق بند ۱ (ج) یا بند ۲ (ج)، ماده ۵۳ [اساسنامه]، اتخاذ شده، باید با موافقت اکثریت قضات شعبه و دلایل [توجیهی] باشد. تصمیم به همه کسانی که در [جلسات] شرکت داشتند، ابلاغ می‌شود.

۲- هنگامی که شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم دادستان، مورد اشاره در ماده فرعی ۱ [فوق] را تأیید نکند، وی تحقیق یا تعقیب را ادامه می‌دهد.

بند سه. جمع‌آوری ادله

ماده ۱۱۱. ثبت روند بازجویی به‌طور کلی

۱- ثبت از اظهارات رسمی هر شخصی که در ارتباط با تحقیق یا رسیدگی مورد بازجویی قرار می‌گیرد، صورت می‌پذیرد. موارد ثبت‌شده توسط شخصی که ثبت می‌کند و [سؤالات] بازجویی را مطرح می‌کند و شخصی که مورد بازجویی قرار می‌گیرد و وکیل وی، در صورت حضور، و در موارد قابل اعمال توسط دادستان یا قاضی که حاضرند، امضاء می‌شود. در مستندات، روز، زمان و مکان و [اسامی] همه اشخاص حاضر در طی روند بازجویی ذکر می‌شود. همچنین در مستندات، هنگامی که شخص موارد ثبت شده را امضاء نکرده است، دلایل عدم امضاء موارد ذکر می‌شود.

۲- هنگامی که دادستان یا مقامات ملی از شخصی بازجویی می‌کنند، توجه لازم به ماده ۵۵ [اساسنامه]، دارند. زمانی که شخص از حقوق خود طبق بند ۲، ماده ۵۵ [اساسنامه] مطلع می‌گردد، این حقیقت [امر] که این اطلاعات لحاظ شده‌اند در مستندات ذکر می‌شود.

ماده ۱۱۲. ثبت روند بازجویی در موارد خاص

۱- هرگاه دادستان از شخصی که بند ۲، ماده ۵۵ [اساسنامه]، نسبت به او اعمال می‌شود یا از کسی که قرار بازداشت یا احضاریه برای حضور وی [نزد دیوان] طبق بند ۷، ماده ۵۸ [اساسنامه]، صادر شده است، بازجویی می‌کند، روند بازجویی به صورت سمعی یا بصری مطابق آیین ذیل ضبط می‌شود:

(الف) به شخص تحت بازجویی اطلاع می‌دهند - به زبانی که وی کاملاً می‌فهمد و تکلم می‌کند - که روند بازجویی به صورت سمعی یا بصری ضبط می‌شود و اینکه شخص مورد نظر می‌تواند در صورت داشتن خواسته‌هایی اعتراض کند. این حقیقت که این اطلاعات لحاظ شده‌اند و پاسخ شخص مورد نظر، در مستندات ذکر می‌شوند. شخص می‌تواند قبل از پاسخگویی، در صورت حضور وکیلش، به‌طور خصوصی با وی صحبت کند. اگر شخص مورد نظر، ضبط سمعی یا بصری روند بازجویی را نپذیرد، آیین مورد نظر در ماده ۱۱۱ [آیین دادرسی]، دنبال می‌شود؛

(ب) اعراض از حق انجام بازجویی در حضور وکیل به صورت کتبی ثبت می‌شود و در صورت امکان به صورت سمعی یا بصری ضبط می‌گردد؛

(ج) در صورت وقفه در جریان بازجویی، موقع و زمان وقفه قبل از پایان ضبط سمعی یا بصری، و زمان از سرگیری بازجویی ثبت می‌شود؛

(د) در پایان بازجویی، به شخص تحت بازجویی، فرصتی برای توضیح در خصوص هر مطلبی که وی بیان داشته و اضافه کردن هر مطلبی که وی بخواهد، داده می‌شود. زمان پایان بازجویی باید یادداشت شود؛

(ه) [محتوای] نوار [ضبط صوت یا تصویر] بعد از پایان بازجویی در اولین فرصت ممکن به صورت مکتوب در آورده می‌شود و یک رونوشت از آن به همراه یک نسخه از نوار [ضبط صوت یا تصویر] یا در صورتی که از دستگاه‌های ضبط متعدد استفاده شده است، یک نسخه از نوارهای اصلی ضبط [صوت یا ویدئو] به شخص بازجویی شده داده می‌شود؛

(و) نوار اصلی [ضبط صوت یا تصویر] یا یکی از نوارهای اصلی [ضبط صوت یا تصویر] در حضور شخص بازجویی شده و در صورت حضور، وکیل وی، پس از امضای دادستان و شخص بازجویی شده و در صورت حضور، وکیل وی، مهر می‌شود.

۲- دادستان هر نوع تلاش معقول را برای ثبت بازجویی مطابق ماده فرعی ۱ [فوق] صورت می‌دهد. به‌عنوان استثناء، شخص می‌تواند بدون ضبط سمعی یا بصری مراحل بازجویی، بازجویی شود و [این امر] در جایی [اتفاق می‌افتد] که شرایط مانع چنین عملی شود. در این حالت، دلایل توجیهی برای عدم ثبت بازجویی به صورت کتبی بیان می‌شود و آیین ماده ۱۱۱ [آیین دادرسی]، دنبال می‌شود.

- ۳- مطابق بند الف، ماده فرعی ۱ [فوق] یا ماده فرعی ۲ [فوق]، زمانی که بازجویی ضبط سمعی یا بصری نمی‌شود، شخص بازجویی شده نسخه‌ای از اظهاراتش را دریافت می‌کند.
- ۴- دادستان می‌تواند آیین [مقرر] در این ماده را هنگامی که بازجویی اشخاص دیگری به غیر از شخص مذکور در ماده فرعی ۱ [فوق] مدنظر است، دنبال کند، بویژه در مواقعی که استفاده از چنین آیینی می‌تواند به کاهش هرگونه لطامات بعدی به قربانی خشونت جنسی یا (از لحاظ) جنسیت، کودکان یا اشخاص معلول در تهیه ادله‌شان، کمک کند. دادستان می‌تواند [در این مورد] از شعبه مربوط درخواست نماید.
- ۵- مطابق بند ۲، ماده ۵۶ [اساسنامه]، شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند دستور دهد که آیین [مقرر] در این ماده برای بازجویی هر شخص اعمال شود.

ماده ۱۱۳. جمع‌آوری اطلاعات در خصوص وضعیت سلامتی شخص مورد نظر

- ۱- شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند، به ابتکار خود یا بنا به تقاضای دادستان، شخص مورد نظر یا وکیلش، دستور دهد که شخص [برطبق] بند ۲، ماده ۵۵ [اساسنامه]، دارای حقوقی [مبنی بر] انجام معاینات پزشکی، روانشناختی یا روانکاوی است. در تعیین این امر، شعبه دادرسی مقدماتی ماهیت و هدف از معاینه و اینکه آیا شخص به انجام معاینه رضایت می‌دهد، را مدنظر قرار می‌دهد.
- ۲- شعبه دادرسی مقدماتی، یک یا چند متخصص از فهرست مورد تأیید مدیردفتر [دیوان] یا متخصص مورد تأیید شعبه دادرسی مقدماتی را بنا به تقاضای یک طرف [دعوا]، منصوب می‌کند.

ماده ۱۱۴. موارد فوق‌العاده تحقیق طبق ماده ۵۶ [اساسنامه]

- ۱- بنا به پیشنهاد دادستان مطابق بند ۱ الف)، ماده ۵۶ [اساسنامه]، و با رعایت مفاد بند ۱ ج)، ماده ۵۶ [اساسنامه]، شعبه دادرسی مقدماتی بدون تأخیر جلسه مشورت با دادستان، شخص بازداشت شده یا کسی که در پی احضار به نزد دیوان حاضر است و وکیل مدافع‌اش را، تشکیل می‌دهد، [این جلسه] به‌منظور تعیین اتخاذ تدابیر و روشهای اجرایی است که می‌تواند در برگیرنده تدابیری در جهت تضمین حفظ حق ایجاد ارتباط طبق بند ۱ ب)، ماده ۶۷ [اساسنامه]، باشد.
- ۲- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی برای اتخاذ تدابیری مطابق بند ۳، ماده ۵۶ [اساسنامه]، بایستی بعد از مشورت با دادستان و با نظر موافق اکثریت قضات باشد. در جریان مشورت، دادستان می‌تواند به شعبه دادرسی مقدماتی پیشنهاد دهد که تدابیر در نظر گرفته شده می‌تواند جریان کامل تحقیق را به مخاطره اندازد.

۱۱۵. جمع‌آوری ادله در قلمرو دولت عضو طبق بند ۳ (د)، ماده ۵۷ [اساسنامه]

- ۱- در صورتی که دادستان تشخیص دهد که بند ۳ (د)، ماده ۵۷ [اساسنامه]، حاکم است، می‌تواند درخواستی کتبی به شعبه دادرسی مقدماتی برای تجویز اتخاذ تدابیر خاص در سرزمین دولت مورد نظر ارائه دهد. بعد از ارائه چنین درخواستی، در هر وقت ممکن، شعبه دادرسی مقدماتی به دولت عضو مربوط اطلاع می‌دهد و نظر کشور مربوط را جویا می‌شود.
- ۲- شعبه دادرسی مقدماتی در تأیید اینکه آیا درخواست مستند است، هر نوع نظر ارائه شده از سوی دولت عضو مربوط را مدنظر قرار می‌دهد. شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند به ابتکار خود یا به تقاضای دادستان یا دولت عضو مربوط تصمیم به تشکیل جلسه رسیدگی بگیرد.
- ۳- [اعطای] مجوز طبق بند ۳ (د)، ماده ۵۷ [اساسنامه]، که مبتنی بر معیارهای پیش‌بینی شده در آن بند می‌باشد، در قالب دستور صادر می‌شود و دلایل [صدور] آن بیان می‌گردد. [این] دستور می‌تواند آیینی را که در جمع‌آوری چنین ادله‌ای دنبال شده تصریح نماید.

ماده ۱۱۶. جمع‌آوری ادله به درخواست وکیل مدافع طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۷

[اساسنامه]

- ۱- شعبه دادرسی مقدماتی دستور یا درخواست همکاری طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۷ [اساسنامه]، را صادر می‌کند و در مواقعی رضایت‌بخش است که:
  - (الف) چنین دستوری، جمع‌آوری ادله‌ای را که ممکن است برای تصمیم‌گیری صحیح مسائل مورد حکم یا تدارک کامل دفاع شخص، اساسی باشد، فراهم کند؛ و
  - (ب) در مورد همکاری طبق بخش نهم، اطلاعات کافی جهت رعایت بند ۲، ماده ۹۶ [اساسنامه]، مهیا شده باشد.
- ۲- قبل از اتخاذ تصمیم، خواه صدور دستور یا خواه درخواست همکاری طبق بند ۳ (ب)، ماده ۵۷ [اساسنامه]، شعبه دادرسی مقدماتی نظرات دادستان را مورد توجه قرار می‌دهد.

بند چهارم. شیوه‌های کاری در خصوص محدودیت و محرومیت از آزادی

ماده ۱۱۷. بازداشت در کشور بازداشت‌کننده

- ۱- دیوان تدابیری را به‌منظور تضمین آگاهی از بازداشت شخص در پاسخ به درخواست دیوان طبق ماده ۸۹ یا ۹۲ [اساسنامه]، اتخاذ می‌نماید. به‌محض آگاهی از این مسئله دادگاه تضمین می‌کند که شخص مورد نظر رونوشتی از دستور بازداشت صادره از شعبه دادرسی مقدماتی را طبق ماده ۵۸ [اساسنامه]، و هر مقررره مربوط به اساسنامه، دریافت می‌کند. این اسناد به زبانی که شخص بازداشت شده کاملاً می‌فهمد و آن را تکلم می‌کند، تنظیم می‌شود.

۲- در هر زمان بعد از بازداشت، شخص می‌تواند از شعبه دادرسی مقدماتی به‌منظور انتصاب وکیل برای مساعدت به وی در جریان رسیدگی نزد دیوان درخواست نماید و شعبه دادرسی مقدماتی تصمیمی بر اساس چنین درخواستی اتخاذ نمی‌نماید.

۳- ایراد نسبت به اینکه آیا مجوز بازداشت کاملاً مطابق بند ۱ (الف) و (ب)، ماده ۵۸ [اساسنامه] صادر شده است به‌صورت کتبی به شعبه دادرسی مقدماتی ارائه می‌گردد. مبنای ایراد در درخواست بیان می‌شود. شعبه دادرسی مقدماتی بعد از دریافت نقطه نظرات دادستان، بدون تأخیر در مورد درخواست تصمیم‌گیری می‌کند.

۴- زمانی که مقام صلاحیتدار کشور بازداشت‌کننده به شعبه دادرسی مقدماتی اطلاع می‌دهد که تقاضای آزادی توسط شخص بازداشت شده مطابق بند ۵، ماده ۵۹ [اساسنامه] تنظیم شده است، شعبه دادرسی مقدماتی توصیه‌هایش را در مدت زمان مقرر از سوی کشور بازداشت‌کننده، بیان می‌دارد.

۵- زمانی که شعبه دادرسی مقدماتی آگاهی می‌یابد که به آن شخص آزادی موقت توسط مقام صلاحیتدار کشور بازداشت‌کننده اعطاء شده است، به آن کشور اطلاع می‌دهد که چگونه و چه زمانی خواهان دریافت گزارش‌های دوره‌ای در خصوص وضعیت آزادی موقت، می‌باشد.

ماده ۱۱۸. بازداشت پیش از محاکمه در مقر دیوان

۱- اگر شخص تسلیم شده به دیوان در اولین حضورش مطابق ماده ۱۲۱ [آیین دادرسی]، یا متعاقباً درخواست اولیه‌ای جهت آزادی موقت در خلال دادرسی نماید، شعبه دادرسی مقدماتی بعد از بررسی نقطه نظرات دادستان، بر اساس درخواست، بدون تأخیر تصمیم‌گیری می‌نماید.

۲- شعبه دادرسی مقدماتی تصمیمش را در خصوص آزادی یا بازداشت شخص مطابق بند ۳، ماده ۶۰ [اساسنامه]، هر ۱۲۰ روز مورد بررسی قرار می‌دهد و می‌تواند چنین کاری را در هر زمانی بر اساس تقاضای شخص موردنظر یا دادستان انجام دهد.

۳- بعد از اولین حضور نزد دادگاه، درخواست آزادی موقت باید به‌صورت کتبی ارائه شود. دادستان از وجود چنین درخواستی مطلع می‌شود. شعبه دادرسی مقدماتی بعد از اینکه ملاحظات کتبی دادستان و شخص بازداشت شده را دریافت کرد تصمیم‌گیری می‌کند. شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند بر اساس تقاضای دادستان یا شخص بازداشت شده یا به ابتکار خود تصمیم به تشکیل جلسه رسیدگی گیرد. جلسه رسیدگی بایستی حداقل یکبار در سال برگزار شود.

ماده ۱۱۹. آزادی مشروط

۱- شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند یک یا چند شرط تحدیدکننده آزادی که به قرار ذیل می‌باشد تعیین نماید:

(الف) شخص نبایستی فرای محدوده سرزمینی مشخص شده توسط شعبه دادرسی مقدماتی بدون موافقت صریح شعبه مسافرت کند؛

(ب) شخص نبایستی به مکانهای خاص برود یا با اشخاص خاصی که توسط شعبه دادرسی مقدماتی مشخص شده‌اند ارتباط داشته باشد؛

(ج) شخص نبایستی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با قربانیان یا شهود در تماس باشد؛

(د) شخص نبایستی در برخی فعالیت‌های حرفه‌ای مشغول به کار شود؛

(هـ) شخص نبایستی در نشانی خاصی که توسط شعبه دادرسی مقدماتی مشخص می‌شود اقامت داشته باشد؛

(و) شخص باید وقتی توسط مقام یا شخص صلاحیتدار منصوب شعبه دادرسی مقدماتی احضار می‌شود، پاسخ بدهد؛

(ز) شخص نبایستی تضمینی را ارائه کند یا وثیقه یا وجه‌الضمان شخصی یا حقیقی را تهیه کند که مبلغ و برنامه زمان‌بندی و نوع پرداخت [آن] توسط شعبه دادرسی مقدماتی تعیین می‌شود؛

(ح) شخص نبایستی همه اسناد هویتی، بویژه گذرنامه‌اش را، به مدیردفتر [دیوان] عرضه کند.

۲- شعبه دادرسی مقدماتی به درخواست شخص مورد نظر یا دادستان یا به ابتکار خود می‌تواند در هر زمانی تصمیم به اصلاح شرایط مقرر متعاقب ماده فرعی ۱ [فوق] بگیرد.

۳- شعبه دادرسی مقدماتی، قبل از تحمیل یا اصلاح هرگونه شرایط تحدیدکننده آزادی، نقطه نظرات دادستان، شخص مورد نظر، هر کشور مرتبط با قضیه و قربانیانی که در رابطه با آن قضیه با دیوان در ارتباط هستند و کسانی که از نظر شعبه می‌توانند در نتیجه آزادی یا شرایط تحمیلی در خطر باشند را مورد توجه قرار خواهد داد.

۴- اگر شعبه دادرسی مقدماتی متقاعد شود که شخص موردنظر از انجام یک یا چند تعهد تحمیلی قصور کرده است بر اساس چنین مبنایی بنا به تقاضای دادستان یا به ابتکار خود دستور بازداشت شخص را صادر می‌کند.

۵- هنگامی که شعبه دادرسی مقدماتی احضاریه‌ای را برای حضور، متعاقب بند ۷، ماده ۵۸ [اساسنامه] صادر می‌کند و قصد تعیین شرایط تحدیدکننده آزادی را دارد، مقررات مربوط به قوانین ملی کشور دریافت‌کننده احضاریه را رعایت می‌نماید. به روشی که هماهنگ با قوانین ملی

کشور دریافت کننده احضاریه می‌باشد، شعبه دادرسی مقدماتی مطابق مواد فرعی ۱، ۲ و ۳ [فوق] عمل می‌نماید. اگر شعبه دادرسی مقدماتی اطلاعاتی دریافت نمود که شخص مورد نظر از انجام شرایط تحمیلی قصور کرده است، مطابق ماده فرعی ۴ [فوق] اقدام می‌کند.

ماده ۱۲۰. ابزار محدودیت

ابزارهای شخصی محدودیت جز به‌عنوان احتیاط در مقابل فرار، حمایت از شخص در بازداشت دیوان و دیگران یا برای دلایل امنیتی دیگر مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و هنگامی که شخص نزد شعبه حاضر می‌شود، [این ابزارهای محدودیت] برداشته می‌شود.

بند پنج. جریان تأیید اتهامات طبق ماده ۶۱ [اساسنامه]

ماده ۱۲۱. جریان قبل از رسیدگی به تأیید [اتهامات]

۱- شخص مشمول دستور بازداشت یا احضاریه، برای حضور طبق ماده ۵۸ [اساسنامه]، به‌محض رسیدن به دیوان، با حضور دادستان نزد شعبه دادرسی مقدماتی حاضر می‌شود. با رعایت مواد ۶۰ و ۶۱ [اساسنامه]، شخص مورد نظر از حقوق پیش‌بینی شده در ماده ۶۷ [اساسنامه]، بهره‌مند می‌گردد. در اولین حضور، شعبه دادرسی مقدماتی تاریخی را که بر اساس آن شعبه به‌منظور تأیید اتهامات تشکیل جلسه رسیدگی می‌دهد، مقرر می‌نماید. شعبه دادرسی مقدماتی باید اطمینان حاصل نماید که این تاریخ و هر تعویقی طبق ماده فرعی ۷ [ذیل] به اطلاع عموم برسد.

۲- مطابق بند ۳، ماده ۶۱ [اساسنامه]، شعبه دادرسی مقدماتی تصمیمات ضروری در خصوص افشاگری بین دادستان و شخص مورد نظر که دستور بازداشت یا احضاریه برای حضور وی صادر شده است، اتخاذ می‌کند. در خلال افشاگری [موضوعات]:

(الف) شخص مورد نظر توسط وکیل منتخب خود یا وکیل انتصابی مورد مساعدت قرار

می‌گیرد؛

(ب) شعبه دادرسی مقدماتی جلسات تعیین وضعیت [حقوقی] را برای تضمین [این نکته] تشکیل می‌دهد که افشاگری برطبق شرایط قابل قبولی صورت گیرد. برای هر مورد، یک قاضی شعبه دادرسی مقدماتی برای سازماندهی چنین کنفرانس‌هایی منصوب می‌شود، این جلسات به پیشنهاد قاضی، یا به تقاضای دادستان یا شخص مورد نظر تشکیل می‌شود؛

(ج) کلیه ادله افشاء شده بین دادستان و شخص مورد نظر برای اهداف [جلسه] رسیدگی

تأیید [اتهامات] به شعبه دادرسی مقدماتی ارائه می‌گردد.

۳- دادستان ظرف کمتر از ۳۰ روز قبل از تاریخ [جلسه] رسیدگی تأیید [اتهامات]، شرح

جزئیات اتهامات به همراه فهرستی از ادله‌ای که وی قصد دارد در جلسه رسیدگی ارائه نماید را برای شعبه دادرسی مقدماتی و شخص مورد نظر تهیه می‌کند.

۴- در صورتی که دادستان قصد اصلاح اتهامات را متعاقب بند ۴، ماده ۶۱ [اساسنامه]، داشته باشد، ظرف کمتر از ۱۵ روز قبل از تاریخ جلسه رسیدگی، اتهامات اصلاح شده را به همراه فهرستی از ادله که او قصد ارائه آنها در تأیید اتهامات در جلسه رسیدگی دارد به اطلاع شعبه دادرسی مقدماتی و شخص مورد نظر می‌رساند.

۵- در صورتی که دادستان قصد ارائه ادله جدید در جلسه رسیدگی را داشته باشد، فهرست آن ادله را ظرف کمتر از ۱۵ روز قبل از تاریخ جلسه رسیدگی برای شعبه دادرسی مقدماتی و شخص مورد نظر تهیه می‌نماید.

۶- اگر شخص مورد نظر طبق بند ۶، ماده ۶۱ [اساسنامه]، قصد ارائه ادله‌ای را داشته باشد، فهرست آن ادله را ظرف کمتر از ۱۵ روز قبل از تاریخ جلسه رسیدگی برای شعبه دادرسی مقدماتی تهیه می‌کند. شعبه دادرسی مقدماتی آن فهرست را بدون تأخیر برای دادستان می‌فرستد. شخص مورد نظر فهرستی از ادله‌ای که قصد دارد در پاسخ به اتهامات اصلاح شده یا فهرست جدید ادله تهیه شده از سوی دادستان ارائه دهد، تهیه می‌نماید.

۷- دادستان یا شخص مورد نظر می‌تواند از شعبه دادرسی مقدماتی تقاضای تعویق تاریخ جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] را بنماید. همچنین شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند به ابتکار خود تصمیم به تعویق جلسه رسیدگی بگیرد.

۸- شعبه دادرسی مقدماتی به اتهامات و ادله ارائه شده، بعد از پایان زمان مقرر یا انقضای زمان تمديد شده، رسیدگی نمی‌کند.

۹- دادستان و شخص مورد نظر می‌توانند لوایح کتبی را همراه با شرح ماوقع و موضوعات حقوقی که شامل مبانی معافیت از مسئولیت کیفری پیش‌بینی شده در بند ۱، ماده ۳۱ [اساسنامه] می‌باشد ظرف کمتر از سه روز قبل از تاریخ جلسه رسیدگی به شعبه مقدماتی تسلیم نمایند. برحسب مورد رونوشتی از این لوایح فوراً به دادستان و شخص مورد نظر ارسال می‌شود.

۱۰- دفتر دیوان، بایگانی کامل و دقیقی از کلیه جریان رسیدگی نزد شعبه دادرسی مقدماتی را که شامل همه اسناد ارسالی به شعبه به‌موجب این ماده [۱۲۱] می‌باشد، ایجاد و نگهداری می‌نماید. با عنایت به هر نوع محدودیت در خصوص امانتداری و حفظ اطلاعات امنیتی ملی، این بایگانی می‌تواند با مشورت دادستان، شخص مورد نظر، قربانیان یا نمایندگان قانونی‌شان که در جریان رسیدگی متعاقب مواد ۸۹ تا ۹۱ [آیین دادرسی] شرکت داشته‌اند، تنظیم شود.

ماده ۱۲۲. جریان رسیدگی به تأیید [اتهامات] در حضور شخص متهم

۱- رئیس شعبه دادرسی مقدماتی از کارمند دفتر دیوان درخواست همکاری با شعبه به منظور قرائت اتهامات ارائه شده از سوی دادستان را می‌نماید. رئیس شعبه چگونگی اداره جلسه رسیدگی را تعیین می‌نماید، بویژه می‌تواند ترتیب و شرایط ارائه ادله مضبوط در جریان رسیدگی را مقرر بدارد.

۲- اگر مسئله یا ایرادی در خصوص صلاحیت یا قابلیت استماع مطرح گردد ماده ۵۸ [آیین دادرسی] اعمال می‌شود.

۳- قبل از رسیدگی به موضوع در خصوص ماهیت [دعوا]، رئیس شعبه دادرسی مقدماتی از دادستان و شخص مورد نظر سؤال خواهد کرد که آیا آنها قصد طرح ایراد یا بیان نظرانی در خصوص مسئله مربوط به اداره صحیح جریان رسیدگی قبل از جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] را دارند.

۴- در هیچ‌یک از مراحل بعدی ایرادات و نظرات مطرح شده بر اساس ماده فرعی ۳ [فوق] برای بار دوم در جلسه رسیدگی یا جریان رسیدگی مطرح یا بیان نمی‌شود.

۵- اگر ایرادات یا نظرات مورد اشاره در ماده فرعی ۳ [فوق] ارائه شوند، رئیس شعبه دادرسی مقدماتی افراد مورد اشاره در ماده فرعی ۳ [فوق] را برای ارائه استدلال‌تشان بر اساس دستوری که وی مقرر می‌دارد، دعوت می‌نماید. شخص مورد نظر دارای حق پاسخگویی است.

۶- اگر ایرادات مطرح شده یا نظرات بیان شده آنهایی باشند که در ماده فرعی ۳ [فوق] ارائه شده‌اند، شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم می‌گیرد که آیا مسئله مطرح شده را با بررسی اتهامات و ادله یکی نماید یا آنها را از هم جدا کند که در این مورد شعبه دادرسی مقدماتی جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] و صدور تصمیم بر اساس مسائل مطرح شده را به وقت دیگر موکول می‌کند.

۷- در خلال رسیدگی در خصوص ماهیت [دعوا]، دادستان و شخص مورد نظر استدلال‌تشان را مطابق بندهای ۵ و ۶ ماده ۶۱ [اساسنامه]، ارائه می‌دهند.

۸- شعبه دادرسی مقدماتی در آن دستور [فوق] به دادستان و شخص مورد نظر اجازه بیان آخرین نظرات را می‌دهد.

۹- با رعایت مقررات ماده ۶۱ [اساسنامه]، ماده ۶۹ [اساسنامه] با اعمال تغییرات لازم* در جلسه رسیدگی به تأیید [اتهامات] اعمال می‌شود.

* . mutatis mutandis.

ماده ۱۲۳. اقدامات در جهت حصول اطمینان از حضور شخص مورد نظر در جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات]

۱- زمانی که شعبه دادرسی مقدماتی برای شخصی مطابق با بند ۷، ماده ۵۸ [اساسنامه]، مجوز بازداشت یا احضاریه برای حضور نزد دیوان صادر کرده و شخص بازداشت می‌شود یا احضاریه ابلاغ می‌شود، شعبه دادرسی مقدماتی [این نکته را] تضمین می‌نماید که شخص از مقررات بند ۲، ماده ۶۱ [اساسنامه]، آگاهی یابد.

۲- شعبه دادرسی مقدماتی بنا به تقاضای دادستان یا به ابتکار خود به منظور تعیین اینکه آیا دلیلی برای تشکیل جلسه دادرسی در خصوص تأیید اتهامات طبق شرایط پیش‌بینی شده در بند ۲ (ب)، ماده ۶۱ [اساسنامه]، وجود دارد، با دادستان مشورت می‌کند. زمانی که شخص مورد نظر دارای وکیل شناخته شده برای دیوان می‌باشد، مشورت در حضور وکیل صورت می‌گیرد مگر اینکه شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم دیگری اتخاذ نماید.

۳- شعبه دادرسی مقدماتی [از این نکته] اطمینان حاصل می‌کند که دستور بازداشت شخص مورد نظر صادر شده و در صورتی که دستور بازداشت در مدت زمان معقول بعد از صدور دستور، اجرا نشده است، کلیه اقدامات معقول برای یافتن و دستگیری شخص اتخاذ شده باشد.

ماده ۱۲۴. اعراض از حق حضور در جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات]

۱- اگر شخص مورد نظر در دسترس دیوان هست اما تمایل به اعراض از حق حضور در جلسه رسیدگی در خصوص تأیید اتهامات دارد، درخواست کتبی به شعبه دادرسی مقدماتی تسلیم می‌نماید که پس از آن شعبه دادرسی مقدماتی جلسه مشورتی را با دادستان و شخص مورد نظر و با مساعدت یا حضور وکیلش برگزار می‌کند.

۲- جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] متعاقب بند ۲ (الف) ماده ۶۱ [اساسنامه]، صرفاً زمانی برگزار می‌گردد که شعبه دادرسی مقدماتی متقاعد شود که شخص مورد نظر حق حضور در جلسه رسیدگی و عواقب اعراض از این حق را می‌داند.

۳- شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند اجازه دهد و مقرره‌ای را وضع نماید که شخص مورد نظر جلسه رسیدگی را بیرون از اتاق دادگاه از طریق استفاده از فن‌آوری ارتباطات در صورت نیاز مشاهده نماید.

۴- اعراض از حق حضور در جلسه رسیدگی مانع شعبه دادرسی مقدماتی از دریافت نظرات کتبی شخص مورد نظر در خصوص موضوعات مطرح نزد شعبه نمی‌شود.

ماده ۱۲۵. تصمیم به برگزاری جلسه تأیید [اتهامات] در غیاب شخص موردنظر

۱- بعد از انجام مشورت طبق مواد ۱۲۳ و ۱۲۴ [آیین دادرسی]، شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم می‌گیرد که آیا دلیلی بر برگزاری جلسه رسیدگی در خصوص تأیید اتهامات در غیاب شخص موردنظر وجود دارد و در این مورد آیا شخص می‌تواند وکیل خود را به نمایندگی بفرستد. در زمان مقتضی، شعبه دادرسی مقدماتی تاریخی را برای جلسه رسیدگی مشخص می‌کند و آن تاریخ را به عموم اعلام می‌دارد.

۲- تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی به اطلاع دادستان و در صورت امکان به شخص موردنظر یا وکیلش رسانده می‌شود.

۳- در صورتی که شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم به برگزاری جلسه در خصوص تأیید اتهامات در غیاب شخص مورد نظر نگیرد، و شخص مورد نظر در دسترس دادگاه نباشد، جلسه رسیدگی تأیید اتهامات نمی‌تواند برگزار شود تا اینکه شخص در دسترس دادگاه قرار گیرد. شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند تصمیمش را در هر زمانی بنا به درخواست دادستان یا به ابتکار خود مورد تجدیدنظر قرار دهد.

۴- در صورتی که شعبه دادرسی مقدماتی تصمیم به برگزاری جلسه در خصوص تأیید اتهامات در غیاب شخص مورد نظر نگیرد، و شخص موردنظر در دسترس دادگاه باشد، شعبه دادرسی مقدماتی دستور حضور [در دادگاه] شخص موردنظر را صادر می‌کند.

ماده ۱۲۶. جلسه رسیدگی تأیید [اتهامات] در غیاب شخص موردنظر

۱- مقررات مواد ۱۲۱ و ۱۲۲ [آیین دادرسی]، با اعمال تغییرات لازم برای تدارک برگزاری جلسه رسیدگی تأیید اتهامات در غیاب شخص مورد نظر اعمال می‌شود.

۲- در صورتی که شعبه دادرسی مقدماتی تعیین کرده که شخص مورد نظر همراه با وکیلش [در دادگاه] حضور پیدا کند وکیل فرصت دفاع از حقوق آن شخص را دارد.

۳- هرگاه شخصی که گریخته است، بعداً دستگیر شود و دادگاه اتهاماتی را که بر اساس آن دادستان قصد پیگرد آن در محکمه را دارد، تأیید کرده باشد، شخص متهم به شعبه دادرسی مقدماتی همانطوری که طبق بند ۱۱ ماده ۶۱ [اساسنامه]، مقرر شده است، تحویل می‌گردد. شخص متهم می‌تواند به صورت کتبی درخواستی را ارائه نماید که شعبه دادرسی موضوعاتی را برای شعبه دادرسی مقدماتی، مورد اشاره قرار دهد که برای عملکرد مؤثر و عادلانه شعبه طبق بند ۴ ماده ۶۴ [اساسنامه]، ضروری می‌باشند.

بند شش. پایان مرحله دادرسی مقدماتی

ماده ۱۲۷. آیین در صورت صدور تصمیمات مختلف در خصوص اتهامات متعدد

در صورتی که شعبه دادرسی مقدماتی آماده تأیید برخی از اتهامات باشد اما جلسه رسیدگی در خصوص دیگر اتهامات را طبق بند ۷ (ج)، ماده ۶۱ [اساسنامه]، به وقتی دیگر موکول کند، شعبه می‌تواند تصمیم بگیرد که تحویل شخص مورد نظر به شعبه دادرسی در خصوص اتهاماتی که آن شعبه آماده تأیید آن می‌باشد در حین تداوم جریان رسیدگی به تعویق بیافتد. پس از آن شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند محدوده زمانی را مشخص کند که در آن دادستان مطابق بند ۷ (ج) (۱) یا (۲)، ماده ۶۱ [اساسنامه]، اقدام نماید.

ماده ۱۲۸. اصلاح اتهامات

۱- در صورتی که دادستان در صدد اصلاح اتهاماتی است که قبلاً تأیید شده و [نسبت به آن] دادرسی آغاز شده است، مطابق ماده ۶۱ [اساسنامه]، درخواست کتبی را به شعبه دادرسی مقدماتی تسلیم می‌کند و آن شعبه آن را به اطلاع متهم می‌رساند.

۲- شعبه دادرسی مقدماتی قبل از اینکه تصمیم‌گیری نماید که آیا مجوز اصلاح صادر کند، می‌تواند از متهم و دادستان تقاضا نماید که اظهارات کتبی‌شان را در خصوص برخی از موضوعات مورد اختلاف یا حقوقی تسلیم نمایند.

۳- در صورتی که شعبه دادرسی مقدماتی تشخیص دهد که اصلاحات پیشنهادی دادستان اتهامات دیگر و جدی‌تری را ایجاد می‌کند، به طوری که مقتضی است طبق مواد ۱۲۱ و ۱۲۲ یا مواد ۱۲۳ تا ۱۲۶ [آیین دادرسی]، اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۲۹. اعلام تصمیم در خصوص تأیید اتهامات

تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی در خصوص تأیید اتهامات و تحویل متهم به شعبه دادرسی، در صورت امکان به دادستان، شخص مورد نظر و وکیلش اعلام می‌شود. چنین تصمیمی و پرونده جریان رسیدگی شعبه دادرسی مقدماتی به هیئت رئیسه ارسال می‌گردد.

ماده ۱۳۰. تأسیس شعبه دادرسی

هنگامی که هیئت رئیسه، شعبه دادرسی را تأسیس و قضیه را به آن ارجاع می‌کند، تصمیم شعبه دادرسی مقدماتی و پرونده جریان رسیدگی را به شعبه دادرسی ارسال می‌دارد. همچنین هیئت رئیسه می‌تواند قضیه را به شعبه دادرسی که قبلاً تأسیس شده است، ارجاع کند.

فصل ۶. آیین دادرسی

ماده ۱۳۱. بایگانی سوابق، ارسالی توسط شعبه دادرسی مقدماتی

- ۱- مدیر دفتر، از بایگانی جلسه رسیدگی ارسالی توسط شعبه دادرسی مقدماتی، متعاقب ماده فرعی ۱۰، ماده ۱۲۱ [آیین دادرسی]، نگهداری می‌کند.
- ۲- با توجه به محدودیت‌های مربوط به محرمانه بودن [موضوعات] و نگهداری از اطلاعات امنیتی ملی، این سوابق مورد مشورت دادستان، وکیل مدافع، نمایندگان کشورها در زمانی که آنها در جلسات رسیدگی شرکت می‌کنند و قربانیان یا نمایندگان قانونی آنان که در جلسات رسیدگی متعاقب مواد ۸۹ تا ۹۱ [آیین دادرسی]، شرکت کرده‌اند، قرار می‌گیرد.

ماده ۱۳۲. وضعیت جلسات

- ۱- شعبه دادرسی، فوراً بعد از تأسیس، جلسه‌ای را برای تعیین تاریخ محاکمه برگزار می‌کند. شعبه دادرسی، بنا به پیشنهاد خود یا تقاضای دادستان یا وکیل مدافع، می‌تواند تاریخ محاکمه را به تعویق بیندازد. شعبه دادرسی تاریخ محاکمه را به اطلاع کلیه شرکت‌کنندگان در جلسه رسیدگی می‌رساند. شعبه دادرسی تضمین می‌کند که این تاریخ و هرگونه تعویق به اطلاع عموم برسد.
- ۲- شعبه دادرسی برای تسهیل عدالت و تسریع جریان رسیدگی، با طرفین در مورد برگزاری جلسه، در صورت لزوم، مذاکره می‌کند.

ماده ۱۳۳. پیشنهادهای [در خصوص] ایراد بر قابلیت استماع یا صلاحیت

- ایرادات به صلاحیت دیوان و قابلیت استماع دعوا در شروع محاکمه یا بعداً با اجازه دیوان، توسط رئیس شعبه و شعبه دادرسی مطابق ماده ۵۸ [آیین دادرسی]، بررسی می‌شود.

ماده ۱۳۴. پیشنهادهای مربوط به جریان‌های رسیدگی دادرسی

- ۱- قبل از شروع محاکمه، شعبه دادرسی بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای دادستان یا وکیل مدافع می‌تواند در خصوص هر مسئله‌ای راجع به اداره جلسات رسیدگی تصمیم بگیرد. هر تقاضایی از جانب دادستان یا وکیل مدافع به صورت کتبی می‌باشد و به اطلاع طرف دیگر رسانده می‌شود، مگر اینکه تقاضا اقدامی یکجانبه باشد. برای کلیه تقاضاها به غیر از آنهایی که در قالب اقدام یکجانبه ارسال شده، طرف دیگر دارای فرصت برای ثبت پاسخ می‌باشد.
- ۲- شعبه دادرسی، در شروع محاکمه از دادستان و وکیل مدافع می‌پرسد که آیا آنها ایرادات

یا اظهار نظرانی در خصوص اداره جلسات رسیدگی قبل از جلسات رسیدگی تأیید [اتهامات] دارند. چنین ایرادات یا اظهار نظرانی، مجدداً در زمان بعد از رسیدگی بدون اجازه شعبه دادرسی در همان رسیدگی، مطرح نمی‌شود.

۳- شعبه دادرسی، بعد از شروع محاکمه، بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای دادستان یا وکیل مدافع می‌تواند در خصوص مسائلی که در خلال محاکمه ایجاد شده، حکم دهد.

ماده ۱۳۵. معاینه پزشکی متهم

۱- شعبه دادرسی، به هدف ایفای تعهداتش طبق بند ۸ (الف)، ماده ۶۴ [اساسنامه]، یا برای دلایل دیگر یا به تقاضای یک طرف، می‌تواند طبق شرایط پیش‌بینی شده در ماده ۱۱۳ [آیین دادرسی]، دستور معاینه پزشکی، روانکاوی یا روانپزشکی متهم را بدهد.

۲- شعبه دادرسی دلایلش را برای صدور چنین دستوری در خصوص پرونده اقامه می‌کند.

۳- شعبه دادرسی یک یا چند کارشناس از لیست کارشناسان مورد تأیید مدیردفتر، یا کارشناسان مورد تأیید شعبه دادرسی، به تقاضای یک طرف، منصوب می‌کند.

۴- در صورتی که شعبه دادرسی متقاعد شود که متهم آمادگی [جسمانی یا روحی] حضور در محاکمه را ندارد، دستور می‌دهد که محاکمه به تعویق افتد. شعبه دادرسی بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای دادستان یا وکیل مدافع، پرونده متهم را بررسی می‌کند. در هر حال، پرونده هر ۱۲۰ روز یکبار بررسی می‌شود، مگر اینکه دلایلی برای عدم انجام وجود داشته باشد. در صورت لزوم، شعبه دادرسی می‌تواند دستور معاینات بیشتر متهم را بدهد. زمانی که شعبه دادرسی متقاعد شود که متهم آمادگی [جسمانی یا روحی] برای حضور در محاکمه را دارد، مطابق ماده ۱۳۲ [آیین دادرسی] اقدام می‌کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ماده ۱۳۶. محاکمات مشترک و مجزاوم انسانی

۱- اشخاص متهم به‌طور مشترک محاکمه می‌شوند مگر اینکه شعبه دادرسی، بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای دادستان یا وکیل مدافع دستور دهد که برای پرهیز از لطمه جدی به متهم، حفظ منافع عدالت یا چون شخص متهم به جرم مشترک، جرم خود را پذیرفته است و می‌تواند علیه وی مطابق بند ۲، ماده ۶۵ [اساسنامه]، اقدام شود، محاکمات مجزا، ضروری می‌باشد.

۲- در محاکمات مشترک، به هر متهمی همان حقوقی داده می‌شود که در صورت محاکمه مجزا به وی داده می‌شود.

ماده ۱۳۷. بایگانی جریان‌های رسیدگی دادرسی

- ۱- مدیردفتر، مطابق بند ۱۰، ماده ۶۴ [اساسنامه]، اقداماتی را برای تنظیم و حفظ کامل و دقیق بایگانی کل جلسه رسیدگی، شامل رونوشت‌ها، موارد ضبط شده سمعی و بصری و دیگر وسایل ضبط صوت و تصویر، انجام می‌دهد.
- ۲- شعبه دادرسی می‌تواند دستور افشای کل یا بخشی از بایگانی افشا نشده جریان رسیدگی را که دیگر دلایلی برای دستور عدم افشای آن وجود ندارد، بدهد.
- ۳- شعبه دادرسی می‌تواند به اشخاص دیگری به غیر از مدیردفتر اجازه تهیه عکس، موارد ضبط شده سمعی و بصری و دیگر وسایل ضبط صوت یا تصویر را بدهد.

ماده ۱۳۸. حفظ ادله

مدیردفتر به صورت مقتضی از کلیه ادله و دیگر اسناد به دست آمده در خلال رسیدگی، با رعایت دستور شعبه دادرسی حفظ و نگهداری می‌کند.

ماده ۱۳۹. تصمیم در خصوص پذیرش جرم

- ۱- شعبه دادرسی بعد از اینکه مطابق بند ۱، ماده ۶۵ [اساسنامه]، اقدام کرد، برای تصمیم‌گیری [در خصوص] اینکه آیا مطابق بند ۴، ماده ۶۵ [اساسنامه]، اقدام کند، نظرات دادستان و وکیل مدافع را جویا می‌شود.
- ۲- سپس شعبه دادرسی، تصمیمش را در خصوص پذیرش جرم می‌گیرد و دلایل این تصمیم را بیان می‌کند که در پرونده می‌آید.

ماده ۱۴۰. دستورالعمل‌ها برای اداره جلسات و ادای شهادت

- ۱- در صورتی که رئیس شعبه دستورالعمل‌هایی را طبق بند ۸، ماده ۶۴ [اساسنامه] ندهد، دادستان و وکیل مدافع بر دستور و روشی که برابر آن ادله به شعبه دادرسی ارائه می‌شود، توافق می‌کنند. اگر توافقی حاصل نشد، رئیس شعبه دستورالعمل‌هایی صادر می‌کند.
- ۲- در کلیه موارد، با رعایت بندهای ۸ (ب) و ۹، ماده ۶۴ [اساسنامه]، بند ۴، ماده ۶۹ [اساسنامه]، و ماده فرعی ۵، ماده ۸۸ [آیین دادرسی]، از شاهد به قرار ذیل پرسش می‌شود:
(الف) هر طرفی که ادله‌ای را مطابق بند ۳، ماده ۶۹ [اساسنامه]، از طریق شاهد ارائه می‌دهد، حق پرسش از شاهد را دارد؛
(ب) دادستان و وکیل مدافع حق پرسش از شاهد در خصوص موضوعات مربوط به شهادت شاهد و موثق بودن آن، اعتبار شاهد و دیگر موضوعات مربوطه را دارند؛

(ج) شعبه دادرسی دارای حق پرسش از شاهد قبل یا بعد از اینکه وی توسط شرکت کنندگان [در جلسه دادگاه] مورد اشاره در ماده فرعی ۲ (الف) یا (ب) [فوق] مورد سؤال قرار گرفت، می‌باشد؛

(د) وکیل مدافع به‌عنوان آخرین شخص حق سؤال از شاهد را دارد.

۳- هر شاهدهی، به غیر از کارشناس یا بازپرس، اگر تاکنون شهادت نداده است، در زمان ادای شهادت دیگر شهود، [در دادگاه] حاضر نمی‌شود، مگر اینکه شعبه دادرسی دستور دیگری دهد. به هر حال، شاهدهی که شهادت سایر شهود را شنیده است، تنها برای این دلیل از ادای شهادت فاقد صلاحیت نمی‌شود. وقتی که شاهد بعد از شنیدن شهادت دیگر شهود، ادای شهادت نمود، این حقیقت در بایگانی [پرونده] ذکر می‌شود و در موقع ارزیابی ادله از سوی شعبه دادرسی مورد توجه قرار می‌گیرد.

ماده ۱۴۱. پایان [زمان ارائه] ادله و اظهارات نهایی

- ۱- رئیس شعبه اعلام می‌کند که در چه زمانی ارائه ادله پایان می‌پذیرد.
- ۲- رئیس شعبه از دادستان و وکیل مدافع برای ارائه اظهارات پایانی‌شان دعوت می‌کند. وکیل مدافع همیشه فرصت صحبت کردن [به‌عنوان] آخرین شخص را دارد.

ماده ۱۴۲. جلسات شور

۱- شعبه دادرسی، بعد از آخرین اظهارات، برای انجام شور به‌صورت غیرعلنی تشکیل جلسه می‌دهد. شعبه دادرسی به کلیه شرکت‌کنندگان در جلسات، تاریخی که تصمیم خود را اعلام می‌کند، اطلاع می‌دهد. این اعلام در ظرف زمانی معقول بعد از اینکه شعبه دادرسی برای انجام شور، نشست برگزار کرد، صورت می‌گیرد.

۲- زمانی که بیش از یک اتهام وجود دارد، شعبه دادرسی برای هر اتهام، جداگانه تصمیم می‌گیرد. هنگامی که بیش از یک متهم وجود دارد، شعبه دادرسی جداگانه راجع به اتهامات علیه هر متهم تصمیم می‌گیرد.

ماده ۱۴۳. رسیدگی‌های بیشتر راجع به موضوعات مربوط به محکومیت یا جبران

خسارات

متعاقب بندهای ۲ و ۳، ماده ۷۶ [اساسنامه]، به هدف برگزاری جلسات رسیدگی بیشتر راجع به موضوعات مربوط به محکومیت و در صورت امکان، جبران خسارات، رئیس شعبه تاریخ رسیدگی بعدی را تعیین می‌کند. شعبه دادرسی در شرایط خاص بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای

دادستان، وکیل مدافع یا نمایندگان قانونی قربانیان که متعاقب مواد ۸۹ تا ۹۱ [آیین دادرسی]، در جلسات رسیدگی شرکت کرده‌اند و بنا به درخواست آن قربانیانی که طبق ماده ۹۴ [آیین دادرسی] نسبت به رسیدگی‌های مربوط به جبران خسارات تقاضایی داده‌اند، می‌تواند این جلسه رسیدگی را به تعویق اندازد.

ماده ۱۴۴. ابلاغ تصمیمات شعبه دادرسی

۱- تصمیمات شعبه دادرسی در خصوص قابلیت استماع دعوا، صلاحیت دیوان، مسئولیت کیفری متهم، محکومیت و جبران خسارات به‌طور علنی و در هر جای ممکن، در حضور متهم، دادستان، قربانیان یا نمایندگان قانونی قربانیان که متعاقب مواد ۸۹ تا ۹۱ [آیین دادرسی]، در جلسات رسیدگی شرکت کرده‌اند، و همچنین نمایندگان کشورها که در جلسات رسیدگی حضور داشته‌اند، اعلام می‌شود.

۲- رونوشت‌هایی از تصمیمات فوق‌الذکر در اسرع وقت [برای افراد ذیل] تهیه می‌شود:
(الف) به زبان کاری دیوان برای کلیه کسانی که در جلسات رسیدگی شرکت کرده‌اند؛
(ب) برای متهم و به‌زبانی که وی به‌طور کامل می‌فهمد یا تکلم می‌کند و در صورت لزوم، برای برخورداری از شرایط منصفانه طبق بند ۱ (و)، ماده ۶۷ [اساسنامه].

فصل ۷. مجازات‌ها

ماده ۱۴۵. تعیین مجازات

۱- دیوان در تعیین مجازات متعاقب بند ۱، ماده ۷۸ [اساسنامه]:
(الف) مد نظر قرار دهد که کلیت مجازات حبس و جریمه برحسب مورد طبق ماده ۷۷ [اساسنامه] تحمیل می‌شود و بایستی مجرمیت محکوم‌علیه را منعکس کند؛
(ب) همه عوامل مربوط، شامل عوامل مخففه و مشدده را بسنجد و شرایط محکوم‌علیه و جرم را بررسی نماید؛

(ج) علاوه بر عوامل مذکور در بند ۱، ماده ۷۸ [اساسنامه]، از جمله به میزان زبان وارده بویژه آسیب وارده به قربانیان و خانواده‌شان، ماهیت رفتار نامشروع و ابزار به‌کارگیری در اجرای جرم؛ میزان مشارکت محکوم‌علیه؛ درجه قصد؛ اوضاع و احوال [مؤثر بر] رفتار، زمان و مکان؛ و شرط سنی، تحصیلی، اجتماعی و اقتصادی محکوم‌علیه توجه می‌نماید.

۲- علاوه بر عوامل فوق‌الذکر، دیوان در صورت مقتضی [موارد ذیل را] مدنظر قرار

می‌دهد:

(الف) کیفیات مخفّفه از قبیل:

یک) شرایط کم کردن دلایل تشکیل دهنده معافیت از مسئولیت کیفری، از قبیل تحلیل جدی توانایی ذهنی یا اکراه؛

دو) رفتار محکوم‌علیه بعد از [ارتکاب] عمل، شامل هرگونه تلاش وی برای جبران خسارت قربانیان و هرگونه همکاری با دیوان.

(ب) به‌عنوان کیفیات مشدده:

یک) هرگونه محکومیت کیفری قبلی مربوط به جرایم در محدوده صلاحیت دیوان یا دارای ماهیت مشابه؛

دو) سوء استفاده از اختیار یا قدرت رسمی؛

سه) ارتکاب جرم در جایی که به‌طور خاص قربانی بی‌دفاع است؛

چهار) ارتکاب جرم با بی‌رحمی خاص یا جایی که قربانیان متعددی وجود دارند؛

پنج) ارتکاب جرم با هر انگیزه تبعیض‌آمیز در زمینه‌های مورد اشاره در بند ۳، ماده ۲۱

[اساسنامه]؛

شش) کیفیات دیگر که هرچند در بالا احصاء نشده، به‌واسطه ماهیتشان، شبیه به موارد فوق‌الذکر می‌باشند.

۳- حبس ابد هنگامی که درجه سنگینی جرم و شرایط خاص محکوم‌علیه با وجود یک یا

چند کیفیت مشدده توجیه شده باشد، تحمیل می‌گردد.

ماده ۱۴۶. تحمیل جرایم طبق ماده ۷۷ [اساسنامه]

۱- دیوان، در تعیین قرار جریمه طبق بند ۲ (الف)، ماده ۷۷ [اساسنامه]، و در تعیین مقدار جریمه، مشخص می‌کند که آیا حبس، مجازات کافی است. دیوان به توانایی مالی محکوم‌علیه، به انضمام هر نوع دستور برای مصادره اموال مطابق بند ۲ (ب)، ماده ۷۷ [اساسنامه]، و به‌طور مقتضی، به هر نوع دستور برای جبران خسارت مطابق ماده ۷۵ [اساسنامه]، توجه می‌نماید. دیوان علاوه بر عوامل مورد اشاره در ماده ۱۴۵ [آیین دادرسی]، وجود یا میزان کسب منفعت مالی که انگیزه ارتکاب جرم شده است را مد نظر قرار می‌دهد.

۲- جریمه تحمیلی طبق بند ۲ (الف)، ماده ۷۷ [اساسنامه]، در سطح مناسبی قرار می‌گیرد. با این هدف، دیوان علاوه بر عوامل مورد اشاره در فوق، به‌طور خاص آسیب و صدمات وارده و نیز منافع متناسب ناشی از جرم از سوی مرتکب را مدنظر قرار می‌دهد. تحت هیچ شرایطی مقدار کلی [جریمه] نمی‌تواند بیش از ۷۵ درصد از ارزش اموال و دارایی‌های قابل شناسایی نقدی و نقدشدنی [محکوم‌علیه] بعد از کسر مقدار کافی که نیازهای مالی محکوم‌علیه و بستگانش را

مرتفع می‌سازد، باشد.

۳- دیوان، در تحمیل جریمه به محکوم‌علیه، باید دوره زمانی معقولی را که در آن مدت جریمه را پرداخت نماید، منظور کند. دیوان می‌تواند برای پرداخت به‌طور مبلغ یکجا یا به‌صورت اقساط در خلال آن دوره تصمیم بگیرد.

۴- دیوان، در تحمیل جریمه می‌تواند به اختیار، جریمه را مطابق با سیستم جریمه‌های روزانه، محاسبه کند. در چنین مواردی، حداقل دوره زمانی ۳۰ روز و حداکثر دوره زمانی پنج سال می‌باشد. دیوان مطابق مواد فرعی ۱ و ۲ [فوق] در مورد مقدار کل [جریمه] تصمیم می‌گیرد. دیوان مقدار پرداخت روزانه را در پرتو شرایط خاص محکوم‌علیه، به انضمام نیازهای مالی بستگانش تعیین می‌کند.

۵- در صورتی که محکوم‌علیه جریمه تحمیلی مطابق شرایط مقرر فوق را پرداخت نکند، دیوان طبق مواد ۲۱۷ تا ۲۲۲ [آیین دادرسی]، و مطابق ماده ۱۰۹ [اساسنامه]، اقدامات مناسبی را اتخاذ می‌کند. در موارد عدم پرداخت عمدی مستمر، چنانچه هیئت رئیسه بنا به تشخیص خود یا به تقاضای دادستان متقاعد شود که کلیه اقدامات اجرایی در دسترس، اجرا شده‌اند، دیوان به‌عنوان آخرین چاره می‌تواند مدت مجازات حبس را برای دوره‌ای، که بیش از ربع چنین دوره‌ای یا پنج سال، هر کدام که کمتر است، نباشد، تمدید نماید. هیئت رئیسه در تعیین چنین دوره تمدیدی، مبلغ جریمه، جریمه تحمیلی و پرداخت شده را مدنظر قرار می‌دهد. چنین تمدیدی در مورد حبس ابد اعمال نمی‌شود. با این تمدید کل دوره حبس نباید بیش از ۳۰ سال شود.

۶- هیئت رئیسه برای تعیین اینکه آیا تمدید و دوره‌ای مقرر گردد، نشست غیرعلنی به هدف تحصیل دیدگاه‌های محکوم‌علیه و دادستان برگزار می‌نماید. محکوم‌علیه حق بهره‌مندی از مساعدت مشاور حقوقی را دارد.

۷- دیوان در تحمیل جریمه باید به محکوم‌علیه اخطار دهد که چنانچه در پرداخت جریمه مطابق شرایط مقرر فوق قصور ورزد [این امر] منتج به تمدید دوره زمانی حبس به‌طوری که در این ماده توصیف شده، می‌شود.

ماده ۱۴۷. قرارهای ضرر و زیان

۱- دیوان، مطابق بندهای ۲ و ۳، ماده ۷۶ [اساسنامه]، و ماده فرعی ۱، ماده ۶۳ [آیین دادرسی]، و ماده ۱۴۳ [آیین دادرسی]، در هر جلسه رسیدگی برای بررسی دستور مصادره، در مورد شناسایی و مکان‌یابی عایدات، اموال و دارایی‌های خاص که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم از [ارتکاب] جرم تصرف شده‌اند، ادله را مورد بررسی قرار می‌دهد.

۲- در صورتی که قبل یا در خلال رسیدگی، شعبه از حسن نیت شخص ثالث که [به‌علت]

داشتن منفعت در عایدات، اموال یا دارایی‌های مربوط نزد دیوان حضور می‌یابد آگاه شود، دیوان به وی اطلاع می‌دهد.

۳- دادستان، محکوم‌علیه و هر شخص ثالث با حسن نیت و ذی‌نفع در عایدات، اموال یا دارایی‌های مربوط می‌توانند ادله‌ای را مربوط به این موضوع یا مسئله ارائه دهند.

۴- شعبه، بعد از بررسی ادله ارسالی، می‌تواند دستور مصادره در ارتباط با عایدات، اموال یا دارایی‌های خاص را، اگر متقاعد شود که این موارد به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم از [ارتکاب] جرم تصرف شده‌اند، صادر نماید.

ماده ۱۴۸. قرارهای انتقال جرایم یا ضرر و زیان‌ها به صندوق امانی

شعبه قبل از صدور دستور متعاقب بند ۲، ماده ۷۹ [اساسنامه]، می‌تواند از نمایندگان صندوق تقاضای ارسال اظهارات کتبی یا شفاهی به شعبه را بنماید.

فصل ۸. استیناف و تجدیدنظر

بند یک. مقررات کلی

ماده ۱۴۹. مقررات حاکم بر جلسات رسیدگی در شعبه استیناف

بخش‌های ۵ و ۶ و مقررات حاکم بر جلسات رسیدگی و مستندات و ادله ارائه شده در شعبه دادرسی و مقدماتی با اعمال تغییراتی لازم در جلسات رسیدگی شعبه استیناف اعمال می‌شود.

بند دو. استیناف در مقابل محکومیت، برائت، مجازات و دستور جبران خسارت

ماده ۱۵۰. استیناف

۱- با رعایت ماده فرعی ۲ [ذیل]، استیناف در مقابل حکم محکومیت یا برائت طبق ماده ۷۴ [اساسنامه]، محکومیت طبق ماده ۷۶ [اساسنامه]، یا دستور جبران خسارت طبق ماده ۷۵ [اساسنامه]، تا سی روز از تاریخی که به طرف درخواست‌کننده [استیناف]، حکم، مجازات یا دستور جبران خسارت اعلام می‌شود، ثبت می‌گردد.

۲- شعبه استیناف مدت زمان مقرر در ماده فرعی ۱ [فوق] را به دلیل موجه، بنا به درخواست شخص درخواست‌کننده استیناف تمدید می‌نماید.

۳- استیناف به‌وسیله مدیردفتر ثبت می‌شود.

۴- در صورتی که درخواست استیناف همان طوری که در مواد فرعی ۱ تا ۳ مقرر شده صورت نگیرد، حکم، مجازات یا دستور جبران خسارت شعبه دادرسی قطعی می‌شود.

ماده ۱۵۱. آیین استیناف

- ۱- بر اساس ثبت استیناف طبق ماده ۱۵۰ [آیین دادرسی]، مدیردفتر، بایگانی جلسات رسیدگی را به شعبه استیناف ارسال می‌کند.
- ۲- مدیردفتر به همه طرف‌های شرکت کننده در جلسات رسیدگی نزد شعبه دادرسی اطلاع می‌دهد که استینافی ثبت شده است.

ماده ۱۵۲. توقف استیناف

- ۱- هر طرفی که درخواست استیناف کرده است می‌تواند استیناف را در هر زمانی قبل از صدور حکم متوقف نماید. در چنین حالتی، آن طرف اعلامیه کتبی توقف استیناف را به مدیردفتر تسلیم می‌نماید. مدیردفتر به دیگر طرف‌های [دعوا] اطلاع می‌دهد که چنین اعلامیه‌ای ثبت شده است.
- ۲- در صورتی که دادستان استینافی را به نیابت از محکوم‌علیه مطابق بند ۱ (ب)، ماده ۸۱ [اساسنامه]، قبل از ثبت هر نوع اعلامیه توقف [استیناف]، ثبت کرده باشد، وی به محکوم‌علیه اطلاع می‌دهد که او قصد توقف استیناف برای دادن فرصتی به او [محکوم‌علیه]، برای ادامه رسیدگی استیناف دارد.

ماده ۱۵۳. حکم استیناف در مقابل دستور جبران خسارات

- ۱- شعبه استیناف دستور جبران خسارت صادره طبق ماده ۷۵ [اساسنامه] را تأیید، لغو یا اصلاح می‌نماید.
- ۲- حکم شعبه استیناف مطابق بندهای ۴ و ۵ ماده ۸۳ [اساسنامه]، صادر می‌شود.

بند سه. استیناف در مقابل سایر احکام

ماده ۱۵۴. استینافی که نیاز به اجازه دیوان ندارد

- ۱- درخواست استیناف طبق بند ۳ (ج) (دو)، ماده ۸۱ [اساسنامه]، یا بند ۱ (الف) یا (ب)، ماده ۸۲ [اساسنامه]، تا پنج روز از تاریخی که حکم به طرف درخواست کننده استیناف اعلام می‌شود، قابل ثبت است.
- ۲- درخواست استیناف را می‌توان طبق بند ۱ (ج)، ماده ۸۲ [اساسنامه]، تا دو روز از تاریخی که حکم به شخص درخواست کننده استیناف اعلام می‌شود، ثبت نمود.
- ۳- مواد فرعی ۳ و ۴، ماده ۱۵۰ [آیین دادرسی]، به درخواست‌های استیناف ثبت شده طبق مواد فرعی ۱ و ۲ [فوق] این ماده اعمال می‌شود.

ماده ۱۵۵. استینافی که نیاز به اجازه دیوان دارد

- ۱- هنگامی که طرفی قصد استیناف حکمی طبق بند ۱ (د)، ماده ۸۲ [اساسنامه]، یا بند ۲، ماده ۸۲ [اساسنامه] را دارد آن شخص ظرف پنج روز از اعلام آن حکم درخواست کتبی را به شعبه صادرکننده حکم به همراه بیان دلایلی برای درخواست اجازه برای استیناف تسلیم می‌نماید.
- ۲- شعبه حکم صادر می‌نماید و به کلیه طرف‌های شرکت کننده در جلسات رسیدگی باعث صدور حکم مورد اشاره در ماده فرعی [فوق] شده‌اند، اعلام می‌نماید.

ماده ۱۵۶. آیین استیناف

- ۱- به محض اینکه درخواست استیناف طبق ماده ۱۵۴ [آیین دادرسی]، ثبت شد یا اجازه استیناف طبق ماده ۱۵۵ [آیین دادرسی]، اعطاء شد، مدیر دفتر، بایگانی جلسات رسیدگی شعبه‌ای که حکم آن مشمول استیناف است را به شعبه استیناف ارسال می‌نماید.
- ۲- مدیر دفتر اعلامیه درخواست استیناف را به اطلاع کلیه طرف‌های شرکت کننده در جلسات رسیدگی شعبه‌ای که حکم صادره آن مشمول استیناف می‌باشد، می‌رساند، مگر اینکه آنها توسط آن شعبه طبق ماده فرعی ۲، ماده ۱۵۵ [آیین دادرسی]، مطلع شده باشند.
- ۳- جلسات رسیدگی استیناف به صورت کتبی می‌باشد مگر اینکه شعبه استیناف تصمیم به برگزاری جلسه استماع بگیرد.
- ۴- جلسات رسیدگی استیناف با حداکثر سرعت ممکن صورت می‌گیرد.
- ۵- هنگام ثبت درخواست استیناف، طرف درخواست کننده استیناف می‌تواند تقاضا نماید که استیناف دارای اثر تعلیقی مطابق بند ۳، ماده ۸۲ [اساسنامه]، باشد.

ماده ۱۵۷. توقف استیناف

- هر طرفی که طبق ماده ۱۵۴ [آیین دادرسی]، درخواست استیناف، ثبت کرده است یا کسی که اجازه شعبه‌ای را برای استیناف حکم طبق ماده ۱۵۵ [آیین دادرسی]، به دست آورده است، می‌تواند استیناف را در هر زمانی قبل از صدور حکم متوقف نماید. در چنین حالتی، آن طرف اعلامیه کتبی توقف استیناف را نزد مدیر دفتر ثبت می‌نماید. مدیر دفتر به دیگر طرف‌های [دعوا] اطلاع می‌دهد که چنین اعلامیه‌ای ثبت شده است.

ماده ۱۵۸. حکم استیناف

- ۱- شعبه استیناف که درخواست استیناف مورد اشاره در این بخش را بررسی می‌کند، می‌تواند حکم استیناف شده را تأیید، لغو یا اصلاح نماید.

۲- حکم شعبه استیناف مطابق بند ۴، ماده ۸۳ [اساسنامه]، صادر می‌شود.

بند چهار. تجدیدنظر راجع به محکومیت یا مجازات

ماده ۱۵۹. تقاضای تجدیدنظر

۱- تقاضای تجدیدنظر مقرر در بند ۱، ماده ۸۴ [اساسنامه]، به صورت کتبی می‌باشد و دلایلی که بر اساس آن تجدیدنظر درخواست می‌شود، بیان می‌گردد. این تقاضا به همراه اسناد مؤید ادعا می‌باشد.

۲- تعیین اینکه آیا تقاضا مربوط به ماهیت (دعوا) است، با رأی اکثریت قضات شعبه استیناف مشخص می‌شود و با دلایل کتبی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

۳- اعلامیه حکم برای درخواست‌کننده و در صورت امکان، برای کلیه طرف‌های شرکت‌کننده در جلسات رسیدگی مربوط به حکم اولیه فرستاده می‌شود.

ماده ۱۶۰. انتقال [محکوم‌علیه] به هدف تجدیدنظر [به مقر دیوان]

۱- برای اداره جلسه رسیدگی مقرر شده در ماده ۱۶۱ [آیین دادرسی]، در صورت مقتضی، شعبه مربوط دستورش را به منظور امکان انتقال محکوم‌علیه به مقر دیوان صادر می‌کند.

۲- تصمیم دیوان بدون تأخیر به اطلاع کشور اجرا کننده می‌رسد.

۳- مقررات ماده فرعی ۳، ماده ۲۰۶ [آیین دادرسی]، قابل اعمال است.

ماده ۱۶۱. تصمیم در خصوص تجدیدنظر

۱- در تاریخی که دیوان تصمیم می‌گیرد و به درخواست‌کننده و کلیه آن‌هایی که طبق ماده فرعی ۳، ماده ۱۵۹ [آیین دادرسی]، اعلامیه دریافت کرده‌اند، اطلاع می‌دهد، شعبه مربوط جلسه‌ای را برای تصمیم‌گیری مبنی بر اینکه آیا محکومیت با مجازات تجدیدنظر شود، تشکیل می‌دهد.

۲- برای اداره جلسه رسیدگی، شعبه مربوط، با اعمال تغییرات لازم، کلیه اختیارات شعبه دادرسی را متعاقب بخش ۶ و قواعد حاکم بر جلسات رسیدگی و ارائه ادله در شعبه دادرسی مقدماتی و دادرسی، اعمال می‌کند.

۳- تصمیم در خصوص تجدیدنظر به وسیله مقررات قابل اعمال بند ۴، ماده ۸۳ [اساسنامه]،

حاکم می‌شود.

فصل ۹. جرایم و سوء رفتار علیه دیوان

بند یک. جرایم علیه اجرای عدالت طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]

ماده ۱۶۲. اعمال صلاحیت

۱- دیوان قبل از تصمیم در خصوص اعمال صلاحیت، می‌تواند با کشورهای عضو که دارای صلاحیت بر جرم هستند، مشورت نماید.

۲- دیوان در اتخاذ تصمیم مبنی بر اعمال یا عدم اعمال صلاحیت، به‌طور خاص، موارد ذیل را بررسی می‌نماید:

(الف) فراهم بودن و مؤثر بودن [شرایط] تعقیب در کشور عضو؛

(ب) اهمیت جرم؛

(ج) تلفیق احتمالی اتهامات طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، با اتهامات بر طبق مواد ۵ تا ۸ [اساسنامه]؛

(د) نیاز به تسریع در رسیدگی؛

(هـ) ایجاد ارتباط با تحقیق در حال جریان یا محاکمه نزد دیوان؛ و

(و) اظهارات مستند.

۳- دیوان درخواست کشور میزبان را به‌منظور اعراض از اختیار دیوان در اعمال صلاحیت در مواردی که کشور میزبان این اعراض را دارای اهمیت خاصی می‌داند، با نظر مساعد بررسی می‌نماید.

۴- در صورتی که دیوان تصمیم بر عدم اعمال صلاحیت خود بگیرد، می‌تواند از کشور عضو تقاضای اعمال صلاحیت متعاقب بند ۴، ماده ۷۰ [اساسنامه] نماید.

ماده ۱۶۳. اعمال اساسنامه و آیین دادرسی

۱- اساسنامه و آیین دادرسی با اعمال تغییرات لازم در مورد تحقیق، تعقیب و مجازات دیوان نسبت به جرایم تعریف شده در ماده ۷۰ [اساسنامه]، اعمال می‌شود، مگر اینکه در مواد فرعی ۲ و ۳ ماده ۱۶۲ [آیین دادرسی] و مواد ۱۶۴ تا ۱۶۹ [آیین دادرسی]، طور دیگری مقرر شده باشد.

۲- به استثنای ماده ۲۱ [اساسنامه]، مقررات بخش ۲ و هر قاعده‌ای بر طبق آن، اعمال نمی‌شود.

۳- به استثنای مواد ۱۰۳، ۱۰۷، ۱۰۹ و ۱۱۱ [اساسنامه]، مقررات بخش ۱۰ و هر قاعده‌ای بر طبق آن، اعمال نمی‌شود.

ماده ۱۶۴. دوره‌های مرور زمان

- ۱- در صورتی که دیوان مطابق ماده ۱۶۲ [آیین دادرسی]، صلاحیت [خود] را اعمال کند، دوره‌های مرور زمان پیش‌بینی شده در این ماده را، اعمال می‌کند.
- ۲- جرایم تعریف شده در ماده ۷۰ [اساسنامه]، تابع مرور زمان پنج ساله از تاریخی که جرم ارتکاب یافته، می‌باشند، مشروط بر اینکه در خلال این دوره هیچ تحقیق یا تعقیبی آغاز نشده باشد. در صورتی که تحقیق یا تعقیبی در خلال آن دوره توسط دیوان یا کشور عضوی که مطابق بند ۴ (الف) ماده ۷۰ [اساسنامه] بر این قضیه صلاحیت دارد، آغاز شده باشد، مرور زمان قطع می‌شود.
- ۳- اجرای مجازات‌های تحمیل شده در ارتباط با تخلفات مقرر در ماده ۷۰ مشروط به یک دوره مرور زمان ده ساله از تاریخ نهایی شدن مجازات می‌باشد. با بازداشت محکوم‌علیه یا در صورتی که شخص مورد نظر خارج از قلمرو کشورهای عضو باشد دوره مرور زمان قطع می‌شود.

ماده ۱۶۵. تحقیق، تعقیب و محاکمه

- ۱- دادستان می‌تواند به ابتکار خود یا بر اساس اطلاعات ارسالی از سوی شعبه یا هر منبع موثقی، تحقیقات در مورد جرایم تعریف شده در ماده ۷۰ [اساسنامه] را آغاز و اداره نماید.
- ۲- مواد ۵۳ و ۵۹ [اساسنامه]، و هر قاعده‌ای بر طبق آن، اعمال نمی‌شود.
- ۳- شعبه دادرسی مقدماتی می‌تواند در جهت اهداف ماده ۶۱ [اساسنامه] هر یک از تصمیمات پیش‌بینی شده در آن ماده را بر اساس لوایح کتبی و بدون استماع، صادر نماید، مگر اینکه منافع عدالت طور دیگری ایجاب نماید.
- ۴- شعبه دادرسی، در صورت مقتضی و با مدنظر قراردادن حقوق دفاع، می‌تواند دستور دهد که تلفیقی از اتهامات طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، با اتهامات طبق مواد ۵ تا ۸ [اساسنامه]، صورت گیرد.

ماده ۱۶۶. مجازات طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]

- ۱- در صورتی که دیوان مجازات‌هایی را در مورد [جرایم] ماده ۷۰ [اساسنامه] تحمیل کند، این ماده اعمال می‌شود.
- ۲- ماده ۷۷ و هر قاعده ذیل آن اعمال نمی‌شود به استثنای بند ۲ (ب) ماده مذکور که مطابق آن دستور ضبط اموال، علاوه بر حبس و جریمه و یا هر دو [مقرر در ماده ۷۷] می‌تواند صادر شود.
- ۳- برای هر یک از جرایم می‌توان به صورت جداگانه جریمه تعیین نمود و جریمه می‌تواند

به صورت انباشته باشد. تحت هیچ شرایطی مقدار کل [جریمه] بیش از ۵۰ درصد از ارزش اموال و دارایی قابل شناسایی بعد از کسر مقدار کافی که نیازهای مالی محکوم‌علیه و بستگانش را مرتفع می‌سازد، نیست.

۴- دیوان، در تحمیل جریمه به محکوم‌علیه اجازه می‌دهد که در دوره [زمانی] معقولی جریمه را پرداخت کند. دیوان ممکن است پرداخت جریمه را به‌طور یکجا یا به‌صورت اقساطی در خلال آن دوره مقرر کند.

۵- در صورتی که محکوم‌علیه جریمه تحمیلی را مطابق شرایط پیش‌بینی شده در ماده فرعی ۴ [فوق] نپردازد، دیوان اقدامات مقتضی را متعاقب مواد ۲۱۷ تا ۲۲۲ [آیین دادرسی]، و مطابق ماده ۱۰۹ [اساسنامه]، اتخاذ می‌کند. در موارد عدم پرداخت عمدی به‌طور مستمر، چنانچه دیوان به تشخیص خود یا به تقاضای دادستان متقاعد شود که کلیه اقدامات اجرایی در دسترس انجام شده است، به‌عنوان آخرین چاره، حبس را مطابق بند ۳، ماده ۷۰ [اساسنامه]، تحمیل می‌کند. دیوان در تعیین دوره چنین حبسی، مقدار جریمه پرداختی را مدنظر قرار می‌دهد.

ماده ۱۶۷. همکاری بین‌المللی و معاضدت قضایی

۱- دیوان، با توجه به جرایم طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، از دولتها تقاضای همکاری بین‌المللی یا معاضدت قضایی مطابق موارد پیش‌بینی‌شده در بخش ۹، می‌نماید. در چنین تقاضایی، دیوان نشان می‌دهد که مبنای تقاضا، تحقیق یا تعقیب جرایم طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، می‌باشد.

۲- شرایط همکاری بین‌المللی یا معاضدت قضایی با دیوان در مورد جرایم طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، همسو با موارد پیش‌بینی شده در بند ۲، ماده ۷۰ [اساسنامه]، می‌باشد.

ماده ۱۶۸. عدم تجویز محاکمه مجدد برای جرم واحد (اعتبار امر محکوم به)

Ne bis in idem

در مورد جرایم طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، هیچ شخصی نزد دیوان راجع به جرایمی که قبلاً توسط دیوان یا دیوان دیگری محکوم یا تبرئه شده است، محاکمه نمی‌شود.

ماده ۱۶۹. بازداشت فوری

در مورد جرم مورد ادعا طبق ماده ۷۰ [اساسنامه]، که در محضر شعبه ارتکاب یافته، دادستان می‌تواند به‌صورت شفاهی تقاضا نماید که شعبه دستور بازداشت شخص مورد نظر را صادر نماید.

بند دو. سوء رفتار نزد دیوان طبق ماده ۷۱ [اساسنامه]

ماده ۱۷۰. اخلال در جلسات رسیدگی

با مدنظر قرار دادن بند ۲، ماده ۶۳ [اساسنامه]، رئیس شعبه با بررسی این موضوع، می‌تواند بعد از دادن اخطار:

(الف) به شخص برهم‌زننده نظم جلسه دیوان، دستور ترک یا اخراج از جلسه دادگاه را بدهد؛ یا

(ب) در مورد تکرار سوء رفتار، دستور محروم کردن آن شخص از حضور در جلسات را بدهد.

ماده ۱۷۱. امتناع از انجام دستور دیوان

۱- هنگامی که سوء رفتار با امتناع عمدی از انجام دستور شفاهی یا کتبی دیوان که مشمول ماده ۱۷۰ [آیین دادرسی] نیست، باشد، و آن دستور با اخطار مجازات در صورت سرپیچی از دستور، همراه باشد، رئیس شعبه با بررسی این موضوع می‌تواند دستور محروم کردن آن شخص از حضور در جلسات را برای دوره زمانی که بیش از ۳۰ روز نیست صادر کند، یا در صورتی که سوء رفتار با ماهیت جدی‌تری است، دستور تحمیل جریمه را، بدهد.

۲- در صورتی که شخص مرتکب سوء رفتار توصیف شده در ماده فرعی [فوق] از مأمور دیوان، وکیل مدافع، یا نماینده قانونی قربانیان باشد، رئیس شعبه با بررسی موضوع می‌تواند، دستور محروم کردن آن شخص از اعمال وظایفش نزد دیوان را برای دوره زمانی که بیش از ۳۰ روز نیست، بدهد.

۳- اگر رئیس شعبه در مواردی طبق مواد فرعی ۱ و ۲ [فوق] بررسی کند که دوره طولانی‌تر محرومیت مناسب است، می‌تواند این موضوع را به هیئت رئیسه ارجاع دهد که برای تعیین اینکه آیا دوره طولانی‌تر یا ثابت محرومیت، مقرر نمایند، تشکیل جلسه دهند.

۴- جریمه تحمیلی مطابق ماده فرعی ۱ [فوق] بیش از ۲۰۰۰ یورو یا مبلغ معادل، در هر پول رایج نیست، مشروط بر اینکه در موارد سوء رفتار مکرر، جریمه جدیدی به ازای هر روز که سوء رفتار ادامه می‌یابد، تحمیل شود، و چنین جریمه‌ای یکجا می‌باشد.

۵- به شخص موردنظر فرصتی برای استماع [نظراتش] قبل از اینکه مجازات سوء رفتار توصیف شده در این ماده، تحمیل شود، می‌دهند.

ماده ۱۷۲. رفتار مشمول مواد ۷۰ و ۷۱ [اساسنامه]

در صورتی که رفتار مشمول ماده ۷۱ [اساسنامه]، یکی از جرایم تعریف شده در ماده ۷۰

[اساسنامه] را تشکیل دهد، دیوان مطابق ماده ۷۰ [اساسنامه]، و مواد ۱۶۲ تا ۱۶۹ [آیین دادرسی]، اقدام می‌کند.

فصل ۱۰. جبران خسارت برای شخص بازداشت شده یا محکوم‌علیه

ماده ۱۷۳. درخواست جبران خسارت

- ۱- شخص درخواست کننده خسارت براساس هر یک از دلایل مورد اشاره در ماده ۸۵ [اساسنامه]، درخواست کتبی را به هیئت رئیسه تسلیم می‌کند و هیئت رئیسه شعبه‌ای مرکب از سه قاضی برای بررسی این تقاضا تعیین می‌کند. این قضات قبلاً در هیچ‌یک از احکام صادره از سوی دیوان نسبت به شخص درخواست کننده، شرکت نداشته‌اند.
- ۲- درخواست جبران خسارت، تا شش ماه از تاریخی که شخص درخواست کننده از تصمیم دیوان مطلع می‌شود، در خصوص [موارد ذیل] تسلیم می‌گردد:
  - (الف) غیرقانونی بودن بازداشت یا توقیف طبق بند ۱، ماده ۸۵ [اساسنامه]؛
  - (ب) نقض محکومیت طبق بند ۲، ماده ۸۵ [اساسنامه]؛
  - (ج) وجود بی‌عدالتی شدید و آشکار طبق بند ۳، ماده ۸۵ [اساسنامه].
- ۳- درخواست شامل مبنای و مبلغ خسارت مورد تقاضا می‌باشد.
- ۴- شخص درخواست کننده خسارت، مستحق برخورداری از معاضدت حقوقی می‌باشد.

ماده ۱۷۴. آیین درخواست جبران خسارت

- ۱- تقاضای جبران خسارت و هر اظهارنظر کتبی توسط شخص درخواست کننده به دادستان که فرصت پاسخ کتبی به آن را دارد، ارسال می‌گردد. هر اظهارنظری توسط دادستان به اطلاع شخص درخواست کننده خسارت می‌رسد.
- ۲- شعبه تعیین شده طبق ماده فرعی ۱، ماده ۱۷۳ [آیین دادرسی]، جلسه‌ای تشکیل می‌دهد یا در خصوص این موضوع براساس تقاضا و هر اظهارنظر کتبی از سوی دادستان و شخص ثبت کننده تقاضا تصمیم می‌گیرد. جلسه رسیدگی در صورت تقاضای دادستان یا شخص متقاضی جبران خسارت برگزار می‌گردد.
- ۳- قضات با اکثریت آراء تصمیم‌گیری می‌کنند. تصمیم [شعبه] به اطلاع دادستان و شخص ثبت کننده تقاضا می‌رسد.

ماده ۱۷۵. مبلغ جبران خسارت

در تعیین مبلغ خسارت موافق با بند ۳، ماده ۸۵ [اساسنامه]، شعبه تعیین شده طبق ماده فرعی ۱، ماده ۱۷۳ [آیین دادرسی]، نتایج بی‌عدالتی شدید و آشکار شدید و فاحش درخصوص وضعیت شخصی، خانوادگی، اجتماعی و شغلی شخص درخواست‌کننده خسارت را مدنظر قرار می‌دهد.

فصل ۱۱. همکاری بین‌المللی و معاضدت قضایی

بند یک. درخواست‌های همکاری طبق ماده ۸۷ [اساسنامه]

ماده ۱۷۶. ارکان صلاحیت‌دار دیوان به‌منظور ارسال و دریافت هر نوع اطلاعات

مربوط به همکاری بین‌المللی و معاضدت قضایی

۱- براساس و متعاقب تأسیس دیوان، مدیردفتر [دیوان] از دبیرکل [سازمان] ملل متحد هر اطلاعات ارسالی از کشورها متعاقب بند ۱ (الف) و ۲، ماده ۸۷ [اساسنامه] را دریافت می‌کند.

۲- مدیردفتر تقاضاهای همکاری صادره از سوی شعب را ارسال می‌دارد و پاسخ‌ها، اطلاعات و اسناد را از کشورهای مورد درخواست، دریافت می‌کند. دفتر دادستان تقاضاهای همکاری صادره از سوی دادستان را ارسال می‌دارد و پاسخ‌ها، اطلاعات و اسناد را از کشورهای مورد درخواست، دریافت می‌کند.

۳- مدیردفتر، دریافت‌کننده هر نوع اطلاعات از کشورها در خصوص تغییرات بعدی در تعیین طرق داخلی مقرر در دریافت تقاضاهای همکاری و نیز هر تغییر در زبانی که تقاضاهای همکاری به‌وسیله آن تهیه می‌شوند و براساس آن چنین اطلاعاتی برای کشورها قابل حصول می‌شود، می‌باشد.

۴- مقررات ماده فرعی ۲ [فوق] با اعمال تغییرات لازم در مواردی که دیوان از سازمان‌های بین‌الدولی تقاضای اطلاعات، اسناد یا دیگر اشکال همکاری و معاضدت می‌نماید، قابل اعمال می‌باشد.

۵- مدیردفتر هر نوع اطلاعات مورد اشاره در مواد فرعی ۱ و ۳ [فوق] و ماده فرعی ۲، ماده ۱۷۷ [آیین دادرسی] را در صورت مقتضی، به هیئت رئیسه یا دفتر دادستان یا به هر دو آنها، ارسال می‌کند.

ماده ۱۷۷. مجاری ارتباط

۱- اطلاع‌رسانی در خصوص مقام داخلی مسئول دریافت تقاضاهای همکاری صورت‌گرفته

در زمان تصویب، قبول، تأیید یا الحاق، باید تمام اطلاعات مربوط به چنین مقاماتی را در بر داشته باشد.

۲- هنگامی که از سازمان بین‌الدولی تقاضای همکاری با دیوان طبق بند ۶ ماده ۸۷ [اساسنامه] می‌شود، مدیردفتر، در صورت لزوم، طرق ارتباطی خود را معلوم می‌کند و کلیه اطلاعات مربوط به آن را به دست می‌آورد.

ماده ۱۷۸. زبان منتخب کشورهای عضو طبق بند ۲، ماده ۸۷ [اساسنامه]

۱- هنگامی که کشور عضو مورد درخواست دارای بیش از یک زبان رسمی است، در زمان تصویب، قبول، تأیید یا الحاق تعیین می‌کند که تقاضاهای همکاری و هر سند مؤید ادعا می‌تواند به هر کدام از زبان‌های رسمی‌اش تنظیم شود.

۲- هنگامی که کشور عضو مورد درخواست زبانی را برای ارتباط با دیوان در زمان تصویب، قبول، الحاق، یا تأیید انتخاب نکرده است، تقاضاهای همکاری در قالب یا به همراه ترجمه به یکی از زبان‌های کاری دیوان متعاقب بند ۲، ماده ۸۷ [اساسنامه]، می‌باشد.

ماده ۱۷۹. زبان [مورد استفاده] برای تقاضا از کشورهای غیر عضو اساسنامه

هنگامی که کشور غیر عضو اساسنامه برای همکاری کردن با دیوان طبق بند ۵، ماده ۸۷ [اساسنامه]، موافقت کرده است و زبانی را برای چنین تقاضاهایی انتخاب نکرده است، تقاضاهای همکاری باید در قالب یا به همراه ترجمه به یکی از زبان‌های کاری دیوان باشد.

ماده ۱۸۰. تغییرات در مجاری ارتباط یا زبان‌های [مورد استفاده] در تقاضاهای همکاری

۱- تغییرات در خصوص طرق ارتباط یا زبان که هر کشوری طبق بند ۲، ماده ۸۷ [اساسنامه]، انتخاب کرده است، در اولین فرصت، به صورت کتبی به اطلاع مدیردفتر رسانده می‌شود.

۲- چنین تغییراتی راجع به تقاضاهای همکاری صورت گرفته توسط دیوان در زمان توافق بین دیوان و کشور [مورد نظر] یا در نبود چنین توافقی، ۴۵ روز بعد از اینکه دیوان این اطلاعات را دریافت کرده است و در همه موارد، بدون لطمه به تقاضاهای جاری یا تقاضاهای در جریان، قابل اجرا می‌باشد.

بند دو. تحویل، انتقال و درخواست‌های موازی طبق مواد ۸۹ و ۹۰ [اساسنامه]

ماده ۱۸۱. ایراد به قابلیت طرح دعوا نزد دادگاه ملی

هنگامی که وضعیت توصیف‌شده در بند ۲، ماده ۸۹ [اساسنامه] مطرح شود، شعبه رسیدگی‌کننده بدون لطمه به مقررات ماده ۱۹ [اساسنامه] و مواد ۵۸ تا ۶۲ [آیین دادرسی]، براساس آیین‌های قابل اعمال در ایرادات به صلاحیت دیوان یا قابلیت طرح دعوا - در صورتی که حکم قابلیت طرح در جریان رسیدگی است - اقداماتی را برای تحصیل کلیه اطلاعات مربوط از کشور مورد درخواست راجع به ایراد عدم تجویز دوباره محاکمه برای یک جرم (اعتبار امر محکوم به) که توسط شخص مورد نظر مطرح شده، به عمل می‌آورد.

ماده ۱۸۲. درخواست انتقال طبق بند ۳ (هـ)، ماده ۸۹ [اساسنامه]

۱- دیوان، در وضعیت‌های توصیف‌شده در بند ۳ (هـ)، ماده ۸۹ [اساسنامه]، می‌تواند درخواست انتقال را به هر وسیله ممکن [برای] ابلاغ سند کتبی، ارسال کند.
۲- هنگامی که دوره زمانی مقرر در بند ۳ (هـ)، ماده ۸۹ [اساسنامه]، پایان یافته و شخص مورد نظر آزاد شده است، چنین آزادی مانع از بازداشت احتمالی آن شخص در آینده، مطابق مقررات مواد ۸۹ یا ۹۲ [اساسنامه]، نمی‌باشد.

ماده ۱۸۳. امکان تحویل موقت

متعاقب مشورت‌های مورد اشاره در بند ۴، ماده ۸۹ [اساسنامه]، کشور مورد درخواست می‌تواند شخص مورد تقاضا را مطابق با شرایط مشخص‌شده بین کشور مورد درخواست و دیوان، به‌طور موقت تحویل دهد. در چنین موردی، شخص [مورد نظر] در خلال حضورش نزد دیوان در حبس می‌ماند و هنگامی که حضور وی نزد دیوان دیگر ضرورت ندارد و حداکثر تا زمانی که جلسات رسیدگی تکمیل شده است، به کشور مورد درخواست، منتقل می‌شود.

ماده ۱۸۴. ترتیبات تحویل

۱- کشور مورد درخواست در صورتی که شخص مورد تقاضای دیوان برای تحویل در دسترس می‌باشد، فوراً مدیردفتر را مطلع می‌کند.
۲- شخص [مورد نظر] در تاریخ و به روش مورد توافق بین مقامات کشور مورد درخواست و مدیردفتر، به دیوان تحویل می‌شود.
۳- اگر شرایط مانع تحویل شخص در تاریخ مقرر شود، مقامات کشور مورد درخواست و مدیردفتر بر سر تاریخ و روش جدیدی که شخص تحویل [دیوان] داده شود، توافق می‌کنند.

۴- مدیردفتر تماس با مقامات کشور میزبان در رابطه با ترتیبات تحویل شخص به دیوان را حفظ می‌کند.

ماده ۱۸۵. آزادی شخص از بازداشت دیوان قبل از اتمام دوره محکومیت

۱- با رعایت ماده فرعی ۲ [ذیل]، در صورتی که شخص تحویل داده شده به دیوان، از بازداشت دیوان به علت اینکه دیوان صلاحیت ندارد، دعوا طبق بند ۱ (ب)، (ج) یا (د)، ماده ۱۷ [اساسنامه]، غیرقابل طرح است، یا اتهامات طبق ماده ۶۱ [اساسنامه]، تأیید نشده است، یا شخص در دادرسی یا استیناف یا به هر دلیل دیگر تبرئه شده است، آزاد شود، دیوان، در انتقال آن شخص، با مدنظر قراردادن دیدگاه‌های وی نسبت به کشوری که ملزم به پذیرفتن وی می‌شود، به کشور دیگری که با پذیرفتن وی موافق است یا نسبت به کشوری که با رضایت کشور تحویل دهنده اصلی، تقاضای استرداد وی را نموده است، در اسرع وقت ترتیباتی را که مناسب تشخیص می‌دهد، اتخاذ می‌کند. در این حالت، کشور میزبان انتقال را مطابق با موافقتنامه مورد اشاره در بند ۲، ماده ۳ [اساسنامه]، و ترتیبات مربوط، تسهیل می‌بخشد.

۲- در صورتی که دیوان تصمیم گرفته است که دعوا طبق بند ۱ (الف)، ماده ۱۷ [اساسنامه]، غیرقابل پذیرش است، در صورت مقتضی، ترتیباتی را برای انتقال شخص [موردنظر] به کشوری که تحقیقات یا تعقیب مبنای ایراد قابل قبولی به قابلیت پذیرش را تشکیل داده است، اتخاذ می‌نماید، مگر اینکه کشور اصلی تحویل دهنده آن شخص، تقاضای عودت وی را بنماید.

ماده ۱۸۶. درخواست‌های موازی در زمینه ایراد به قابلیت استماع دعوا

کشور مورد درخواست، در وضعیت‌های توصیف شده در بند ۸، ماده ۹۰ [اساسنامه]، تصمیماتش را در قالب اعلامیه‌ای برای دادستان، به‌منظور قادر ساختن وی به اقدام مطابق بند ۱۰، ماده ۱۹ [اساسنامه]، تهیه می‌کند.

بند سه. مدارک [درخواست] بازداشت و تحویل طبق مواد ۹۱ و ۹۲ [اساسنامه]

ماده ۱۸۷. ترجمه مدارک به همراه درخواست تحویل

در راستای اهداف بند ۱ (الف)، ماده ۶۷ [اساسنامه]، و مطابق ماده فرعی ۱، ماده ۱۱۷ [آیین دادرسی]، در صورت مقتضی، درخواست [تحویل] طبق ماده ۹۱ [اساسنامه]، به همراه ترجمه قرار بازداشت یا حکم محکومیت و ترجمه متن هر یک از مقررات مربوط اساسنامه، به زبانی که شخص موردنظر به‌طور کامل می‌فهمد و تکلم می‌کند، می‌باشد.

ماده ۱۸۸. محدوده زمانی برای تسلیم مدارک بعد از بازداشت موقت

در راستای اهداف بند ۳، ماده ۹۲ [اساسنامه]، محدوده زمانی برای دریافت درخواست تحویل و اسناد مؤید درخواست، توسط کشور مورد درخواست، ۶۰ روز از تاریخ بازداشت موقت می‌باشد.

ماده ۱۸۹. ارسال مدارک مؤید درخواست

هنگامی که شخصی برای تحویل مطابق مقررات بند ۳، ماده ۹۲ [اساسنامه]، رضایت داده است و کشور مورد درخواست اقدام به تحویل شخص به دیوان می‌نماید، دیوان ملزم به ارائه اسناد توصیف‌شده در ماده ۹۱ [اساسنامه] نمی‌باشد، مگر اینکه کشور مورد درخواست به‌نحو دیگری بدان اشاره کند.

بند چهارم. همکاری طبق ماده ۹۳ [اساسنامه]

ماده ۱۹۰. دستورالعمل در خصوص مجرم قلمداد نمودن خود به همراه درخواست

برای شهادت

هنگامی که دیوان درخواستی طبق بند ۱ (ه)، ماده ۹۳ [اساسنامه]، در مورد شاهد صادر می‌کند، دستورالعملی راجع به ماده ۷۴ [آیین دادرسی]، در رابطه با مجرم قلمداد نمودن خود [از طریق ادای شهادت] ضمیمه می‌کند که برای شاهد مورد نظر به زبانی که وی به‌طور کامل می‌فهمد و تکلم می‌کند، تهیه می‌شود.

ماده ۱۹۱. تضمین دیوان طبق بند ۲، ماده ۹۳ [اساسنامه]

شعبه رسیدگی‌کننده به قضیه، بنا به پیشنهاد خود یا بنا به تقاضای دادستان، وکیل مدافع یا شاهد یا کارشناس مربوط، بعد از مدنظر قرار دادن دیدگاه‌های دادستان و شاهد یا کارشناس مربوط، می‌تواند در خصوص مقرر نمودن تضمین موصوف در بند ۲، ماده ۹۳ [اساسنامه]، تصمیم‌گیری کند.

ماده ۱۹۲. انتقال شخص در بازداشت

- ۱- انتقال شخص در بازداشت به دیوان مطابق بند ۷، ماده ۹۳ [اساسنامه]، توسط مقامات محلی مربوط و ضمن ارتباط با مدیردفتر و مقامات کشور میزبان برنامه‌ریزی می‌شود.
- ۲- مدیردفتر جریان صحیح انتقال را که شامل نظارت بر شخص در زمانی که در بازداشت دیوان است تضمین می‌کند.

۳- شخص در بازداشت نزد دیوان حق طرح موضوعاتی راجع به شرایط بازداشت خود به شعبه مربوط را دارد.

۴- مدیردفتر، مطابق بند ۷ (ب)، ماده ۹۳ [اساسنامه]، و زمانی که اهداف انتقال انجام شده است، برای بازگرداندن شخص در بازداشت به کشور مورد درخواست برنامه‌ریزی می‌کند.

ماده ۱۹۳. انتقال موقت شخص از کشور [محل] اجرای [حکم]

- ۱- شعبه‌ای که در حال رسیدگی به قضیه است، می‌تواند دستور انتقال موقت [شخص] را از کشور محل اجرای [حکم] به مقر دیوان صادر نماید، چنانچه ادای شهادت محکوم‌علیه یا سایر موارد همکاری برای دیوان ضروری باشد، مقررات بند ۷، ماده ۹۳ [اساسنامه]، اعمال نمی‌شود.
- ۲- مدیردفتر جریان صحیح انتقال را در ارتباط با مقامات کشور محل اجرای [حکم] و مقامات کشور میزبان، تضمین می‌کند. دیوان، زمانی که اهداف انتقال انجام شده است، محکوم‌علیه را به کشور محل اجرای [حکم] بر می‌گرداند.
- ۳- شخص در خلال حضور خود نزد دیوان در بازداشت نگهداشته می‌شود. دوره کامل طی شده بازداشت در مقر دیوان از دوره باقیمانده مجازات کسر می‌شود.

ماده ۱۹۴. درخواست همکاری از دیوان

- ۱- هر کشوری می‌تواند مطابق بند ۱۰، ماده ۹۳ [اساسنامه]، و موافق با ماده ۹۶ [اساسنامه]، با اعمال تغییرات لازم، به دیوان برای همکاری یا مساعدت، درخواستی در قالب یا به همراه ترجمه به یکی از زبان‌های کاری دیوان ارسال کند.
- ۲- درخواست‌های توصیف‌شده در ماده فرعی ۱ [فوق] برای مدیردفتر فرستاده می‌شود و وی آن درخواست‌ها را، در صورت مقتضی، برای دادستان یا شعبه مربوط ارسال می‌کند.
- ۳- در صورتی که اقدامات حمایتی در مٹطوق ماده ۶۸ [اساسنامه]، پذیرفته شده باشد، دادستان یا شعبه، در صورت مقتضی، دیدگاه‌های شعبه دستور دهنده این اقدامات و نیز قربانی یا شاهد مربوط را قبل از تصمیم در خصوص درخواست، بررسی می‌کند.
- ۴- در صورتی که درخواست مربوط به اسناد یا ادله توصیف‌شده در بند ۱۰ (ب) (دو)، ماده ۹۳ [اساسنامه] باشد، دادستان یا شعبه، در صورت مقتضی، رضایت کتبی کشور مربوط را قبل از رسیدگی به درخواست، کسب می‌کند.
- ۵- هنگامی که دیوان تصمیم به تصدیق درخواست همکاری یا مساعدت از کشوری را می‌گیرد، درخواست تا حد ممکن به دنبال هر نوع آیین طرح شده در آن، توسط کشور درخواست‌کننده و با اجازه حضور اشخاص تعیین شده در درخواست اجرا می‌شود.

بند پنج. همکاری طبق ماده ۹۸ [اساسنامه]

ماده ۱۹۵. تهیه اطلاعات

۱- هنگامی که کشور مورد درخواست به دیوان اطلاع دهد که درخواست تحویل یا همکاری، مسئله اجرایی را در خصوص ماده ۹۸ [اساسنامه]، به وجود می آورد، کشور مورد درخواست اطلاعاتی مرتبط با همکاری دیوان در اعمال ماده ۹۸ [اساسنامه]، تهیه می کند. هر کشور ثالث یا کشور فرستنده مرتبط [با قضیه] می تواند اطلاعات بیشتری به منظور همکاری با دیوان تهیه نماید.

۲- دیوان به درخواست تحویل شخص بدون رضایت کشور فرستنده، طبق بند ۲، ماده ۹۸ [اساسنامه]، در صورتی که چنین درخواستی موافق با تعهدات نباشد عمل نمی کند، [تعهداتی که] طبق توافقنامه بین المللی، رضایت کشور فرستنده ضرورتاً مقدم است بر تحویل تبعه آن کشور به دیوان.

بند شش. قاعده اختصاصی بودن طبق ماده ۱۰۱ [اساسنامه]

ماده ۱۹۶. تهیه نظراتی در خصوص بند ۱، ماده ۱۰۱ [اساسنامه]

شخص تحویل داده شده به دیوان می تواند نظراتی در خصوص نقض مشاهده شده از مقررات بند ۱، ماده ۱۰۱ [اساسنامه]، تهیه کند.

ماده ۱۹۷. تعمیم اعراض

هنگامی که دیوان تقاضای اعراض از شرایط بند ۱، ماده ۱۰۱ [اساسنامه] را کرده است، کشور مورد درخواست می تواند از دیوان درخواست تحصیل و ارائه نظرات شخص تحویل داده شده به دیوان را بنماید.

فصل ۱۲. اجرا

بند یک. نقش کشورهای اجراکننده حکم در مجازات حبس و تغییر دولت اجرا

کننده حکم طبق مواد ۱۰۳ و ۱۰۴ [اساسنامه]

ماده ۱۹۸. ارتباطات بین دیوان و کشورها

در صورت مقتضی، ماده ۸۷ [اساسنامه]، و مواد ۱۷۶ تا ۱۸۰ [آیین دادرسی]، اعمال می شود، مگر اینکه برای ارتباطات بین دیوان و کشورها در خصوص موضوعات مربوط به اجرای مجازات شرایط دیگری اقتضا کند.

ماده ۱۹۹. رکن مسئول طبق بخش ۱۰ [اساسنامه]

هیئت رئیسه اشتغالات دیوان را بر طبق بخش ۱۰ [اساسنامه]، اعمال می‌کند، مگر اینکه آیین دادرسی طور دیگری مقرر نماید.

ماده ۲۰۰. فهرست کشورهای اجرا کننده حکم

۱- مدیردفتر فهرست کشورهای که قصدشان را برای پذیرش محکومان بیان کرده‌اند، تهیه و نگهداری می‌کند.

۲- اگر هیئت رئیسه با شرایطی که کشوری به پذیرش پیوست می‌کند، موافق نباشد، آن کشور را وارد فهرست مقرر در بند ۱ (الف)، ماده ۱۰۳ [اساسنامه] نمی‌کند. هیئت رئیسه می‌تواند از آن کشور تقاضای اطلاعات بیشتری قبل از اتخاذ تصمیم بنماید.

۳- هر کشوری که شرایطی را به پذیرش پیوست کرده است، می‌تواند در هر زمانی چنین شرایطی را پس بگیرد. هر اصلاحاتی یا اضافاتی بر چنین شرایطی تابع تأیید هیئت رئیسه می‌باشد.

۴- هر کشوری، در هر زمانی می‌تواند کناره‌گیری خود از فهرست را به اطلاع مدیردفتر برساند. چنین کناره‌گیری تأثیری بر اجرای مجازات در مورد اشخاصی که آن کشور تاکنون پذیرفته است، ندارد.

۵- دیوان می‌تواند ترتیبات دو جانبه‌ای را با کشورها به هدف ایجاد چارچوبی برای پذیرش زندانیان محکوم توسط دیوان، ایجاد نماید. چنین ترتیباتی موافق با اساسنامه می‌باشد.

ماده ۲۰۱. اصول توزیع عادلانه

اصول توزیع عادلانه در راستای اهداف بند ۳، ماده ۱۰۳ [اساسنامه]، شامل [موارد ذیل] می‌شود:

(الف) اصل توزیع جغرافیایی عادلانه؛

(ب) نیاز به استطاعت هر کشور در فهرست به منظور ایجاد فرصت برای پذیرش محکومان؛

(ج) تعداد محکومانی که آن کشور و دیگر کشورهای اجرا کننده تاکنون پذیرفته‌اند؛

(د) هر عامل مربوط دیگر.

ماده ۲۰۲. موعده تحویل محکوم علیه به کشور مورد نظر جهت اجرای حکم

تحویل محکوم علیه از دیوان به کشور اجرا کننده حکم، صورت نمی‌گیرد، مگر اینکه حکم

در خصوص محکومیت و مجازات قطعی شده باشد.

ماده ۲۰۳. دیدگاه‌های محکوم‌علیه

- ۱- هیئت رئیسه اطلاعیه کتبی را به محکوم‌علیه مبنی بر اینکه موضوع تعیین دولت اجراکننده حکم را تحت بررسی دارد می‌دهد. محکوم‌علیه در ظرف مدتی که توسط هیئت رئیسه مشخص می‌شود، دیدگاه‌هایی را در خصوص این مسئله به هیئت رئیسه تقدیم می‌کند.
- ۲- هیئت رئیسه به محکوم‌علیه اجازه ارائه دیدگاه‌هایش را به صورت شفاهی می‌دهد.
- ۳- هیئت رئیسه به محکوم‌علیه اجازه می‌دهد:
  - (الف) در صورت مقتضی، به وسیله مترجم صلاحیتدار مورد مساعدت قرار گیرد و از هرگونه ترجمه ضروری برای ارائه دیدگاه‌هایش بهره‌بردار؛
  - (ب) زمان و تسهیلات کافی و ضروری برای تهیه مطلب در خصوص دیدگاه‌هایش اعطا کند.

ماده ۲۰۴. اطلاعات ارائه شده به کشور اجرا کننده حکم

- هنگامی که هیئت رئیسه تصمیم خود را به اطلاع کشور منتخب برای اجرای حکم می‌رساند، اطلاعات و اسناد ذیل را نیز ارسال می‌کند:
- (الف) نام، تابعیت، تاریخ و محل تولد محکوم‌علیه؛
  - (ب) رونوشتی از حکم نهایی محکومیت و مجازات تحمیلی؛
  - (ج) طول مدت و آغاز زمان محکومیت و زمان باقی مانده مجازات؛
  - (د) هر نوع اطلاعات در خصوص وضعیت سلامتی وی، که شامل هرگونه معالجات پزشکی است که وی دریافت می‌دارد، بعد از رسیدگی به دیدگاه‌های محکوم‌علیه.

ماده ۲۰۵. عدم پذیرش از سوی کشور اجرا کننده [حکم] در قضیه‌ای خاص

- در صورتی که کشوری در قضیه‌ای خاص انتخاب [خود] از سوی هیئت رئیسه را [در اجرای حکم] رد کند، هیئت رئیسه می‌تواند کشور دیگری را انتخاب نماید.

ماده ۲۰۶. تحویل محکوم‌علیه به کشور اجرا کننده [حکم]

- ۱- مدیردفتر، دادستان و محکوم‌علیه را از کشور منتخب برای اجرای حکم مطلع می‌سازد.
- ۲- در اسرع وقت بعد از اینکه کشور منتخب برای اجرای حکم پذیرفت، محکوم‌علیه به

کشور اجرا کننده حکم، تحویل داده می‌شود.

۳- مدیردفتر انجام صحیح تحویل محکوم‌علیه را در مشورت با مقامات کشور اجرا کننده حکم و کشور میزبان تضمین می‌کند.

ماده ۲۰۷. عبور

۱- در صورتی که محکوم‌علیه از طریق هوا منتقل شود، هیچ مجوزی نیاز نیست و هیچ فرودی نیز در سرزمین کشور [مسیر] عبور پیش‌بینی نمی‌شود. اگر فرود بدون برنامه‌ای، در سرزمین کشور [مسیر] عبور صورت گرفت، آن کشور، تا حد ممکن طبق رویه قانون داخلی، محکوم‌علیه را تا زمانی که درخواست مقرر در ماده فرعی ۲ [ذیل] یا درخواست طبق بند ۱، ماده ۸۹ [اساسنامه] و ماده ۹۲ [اساسنامه] را دریافت کند، در بازداشت نگاه می‌دارد.

۲- کشور عضو [اساسنامه]، تا حد ممکن طبق رویه قانون داخلی، اجازه عبور محکوم‌علیه از طریق سرزمین خود را می‌دهد و مقررات بند ۳ (ب) و (ج)، ماده ۸۹ [اساسنامه]، و مواد ۱۰۵ و ۱۰۸ [اساسنامه]، و هر مقرراتی از آن را در صورت مقتضی، اعمال می‌کند. رونوشتی از حکم نهایی محکومیت و مجازات تحمیلی به چنین درخواست عبوری، پیوست می‌شود.

ماده ۲۰۸. هزینه‌ها

۱- هزینه‌های معمول برای اجرای حکم در سرزمین کشور اجرا کننده، توسط آن کشور تقبل می‌شود.

۲- سایر هزینه‌ها، شامل موارد انتقال محکوم‌علیه و موارد مورد اشاره در بند ۱ (ج)، (د) و (ه)، ماده ۱۰۰ [اساسنامه]، توسط دیوان تقبل می‌شود.

ماده ۲۰۹. تغییر کشور منتخب برای اجرای [حکم]

۱- هیئت رئیسه بنا به پیشنهاد خود یا به تقاضای محکوم‌علیه یا دادستان می‌تواند در هر زمان مطابق بند ۱، ماده ۱۰۴ [اساسنامه]، عمل نماید.

۲- درخواست محکوم‌علیه یا دادستان، کتبی تنظیم می‌شود و دلایلی که بر اساس آن درخواست انتقال صورت می‌گیرد، بیان می‌شود.

ماده ۲۱۰. آیین تغییر کشور منتخب برای اجرای [حکم]

۱- قبل از تصمیم در تغییر انتخاب کشور اجرا کننده حکم، هیئت رئیسه می‌تواند:

(الف) بیان دیدگاه‌ها را از کشور اجرا کننده درخواست بنماید؛

- (ب) نظرات کتبی یا شفاهی محکوم‌علیه و دادستان را بررسی نماید؛
- (ج) نظر کتبی یا شفاهی کارشناس من جمله در خصوص محکوم‌علیه را بررسی کند؛
- (د) هرگونه اطلاعات مربوط دیگر را از منابع موثق به دست آورد.
- ۲- در صورت مقتضی، مقررات ماده فرعی ۳، ماده ۲۰۳ [آیین دادرسی]، اعمال می‌شود.
- ۳- در صورتی که هیئت رئیسه از تغییر در انتخاب کشور اجرا کننده امتناع ورزد، در اسرع وقت، محکوم‌علیه، دادستان و مدیردفتر را از تصمیم خود و دلایل این تصمیم آگاه می‌سازد. همچنین کشور اجرا کننده حکم را از این امر مطلع می‌سازد.

بند دو. اجرا، نظارت، انتقال طبق مواد ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۷ [اساسنامه]

ماده ۲۱۱. نظارت بر اجرای مجازات و شرایط حبس

- ۱- هیئت رئیسه برای نظارت بر اجرای مجازات حبس:
- (الف) در مشورت با کشور اجرا کننده تضمین می‌کند که در ایجاد ترتیبات مناسب برای اعمال [مجازات] محکوم‌علیه، حق وی برای مکاتبه با دیوان راجع به شرایط حبس و مقررات بند ۳، ماده ۱۰۶ [اساسنامه]، رعایت شود؛
- (ب) در صورت لزوم، می‌تواند درخواست هرگونه اطلاعات، گزارش یا نظر کارشناسی از کشور اجرا کننده یا از هر منبع موثقی بنماید؛
- (ج) در صورت لزوم، بعد از اعلام به کشور اجرا کننده حکم، به یک قاضی دیوان یا یکی از کارکنان دیوان که مسئول ملاقات با محکوم‌علیه و شنیدن دیدگاه‌های وی هستند بدون حضور مقامات داخلی [آن کشور]، نمایندگی دهد.
- (د) در صورت لزوم، به کشور اجرا کننده حکم فرصتی را برای اظهارنظر در خصوص دیدگاه‌های مطرح شده محکوم‌علیه طبق ماده فرعی ۱ (ج) [فوق] می‌دهد.
- ۲- هنگامی که محکوم‌علیه، برای بهره‌مندی از برنامه و امتیازی مربوط به زندان، طبق قانون داخلی کشور اجرا کننده واجد شرایطی باشد، که شامل برخی فعالیت‌ها خارج از محوطه زندان است، کشور اجرا کننده آن واقعیات را به همراه هرگونه اطلاعات یا ملاحظات به اطلاع هیئت رئیسه، خواهد رساند تا دیوان را به اعمال وظیفه نظارتیش قادر سازد.

ماده ۲۱۲. اطلاعات در خصوص محل محکوم‌علیه برای اعمال جزای نقدی،

مصادره اموال یا اقدامات جبران خسارت

به هدف اعمال جزای نقدی و اقدامات مصادره اموال و جبران خسارت مقرر شده توسط دیوان، هیئت رئیسه در هر زمان یا حداقل ۳۰ روز قبل از دوره اتمام محکومیت برنامه‌ریزی شده

برای محکوم‌علیه، از کشور اجراکننده تقاضای ارسال اطلاعات در خصوص قصد آن کشور برای دادن اجازه به شخص برای اقامت در سرزمینش یا محلی که آن کشور قصد انتقال آن شخص به آنجا را دارد می‌نماید.

ماده ۲۱۳. آیین بند ۳، ماده ۱۰۷ [اساسنامه]

با رعایت بند ۳، ماده ۱۰۷ [اساسنامه]، آیین پیش‌بینی شده در مواد ۲۱۴ و ۲۱۵ [آیین دادرسی]، در صورت مقتضی، اعمال می‌شود.

بند سه. محدودیت در خصوص تعقیب یا محکومیت در مورد سایر جرایم طبق ماده ۱۰۸ [اساسنامه]

ماده ۲۱۴. درخواست تعقیب یا اجرای حکم برای عمل قبلی

۱- برای اعمال ماده ۱۰۸ [اساسنامه]، هنگامی که کشور اجرا کننده قصد تعقیب یا اجرای مجازات علیه محکوم‌علیه را به‌خاطر ارتکاب عملی قبل از انتقال آن شخص دارد، آن کشور قصدش را به هیئت رئیسه اعلام می‌کند و برای هیئت رئیسه اسناد ذیل را ارسال می‌دارد:

(الف) بیان واقعیات قضیه و خصیصه‌های حقوقی آنها؛

(ب) رونوشتی از مقررات قانونی قابل اعمال، شامل مواردی در خصوص مقررات مرور زمان و مجازات‌های قابل اعمال؛

(ج) رونوشتی از هر حکم، قرار بازداشت یا دیگر اسناد دارای قدرت اجرایی مشابه، یا هر

قرار قانونی دیگری که کشور اجرا کننده قصد اجرای آن را دارد؛

(د) توافقنامه به دست آمده که دربرگیرنده دیدگاه‌های محکوم‌علیه بعد از اینکه به محکوم‌علیه به‌طور کافی در مورد جلسات رسیدگی اطلاع داده می‌شود.

۲- در صورتی که کشور دیگری تقاضای استرداد نماید، کشور محل اجرای حکم باید درخواست کامل را به همراه پروتکل حاوی دیدگاه‌های محکوم‌علیه، که به حد کافی در مورد درخواست استرداد مطلع شده است به هیئت رئیسه دیوان ارسال نماید.

۳- هیئت رئیسه می‌تواند در کلیه موارد از کشور اجرا کننده یا کشور درخواست کننده استرداد، تقاضای اسناد یا اطلاعات بیشتر کند.

۴- در صورتی که کشوری به غیر از کشور اجرا کننده یا کشور درخواست کننده استرداد، شخص را به دیوان تحویل دهد، هیئت رئیسه با آن کشور تحویل دهنده مشورت می‌کند و دیدگاه‌های مطرح شده توسط آن کشور را مدنظر قرار می‌دهد.

۵- هر نوع اطلاعات یا اسناد ارسالی به هیئت رئیسه طبق مواد فرعی ۱ تا ۴ [فوق] برای

دادستان ارسال می‌شود تا اظهارنظر نماید.

۶- هیئت رئیسه برای برگزاری جلسه رسیدگی تصمیم‌گیری می‌کند.

ماده ۲۱۵. تصمیم در خصوص درخواست تعقیب یا اجرای حکم

۱- هیئت رئیسه در اسرع وقت تصمیم می‌گیرد. این تصمیم به اطلاع کلیه شرکت‌کنندگان در جلسات رسیدگی می‌رسد.

۲- در صورتی که درخواست ارسالی طبق مواد فرعی ۱ یا ۲، ماده ۲۱۴ [آیین دادرسی]، مربوط به اجرای حکم باشد، محکوم‌علیه مجازات را در کشور منتخب دیوان برای اجرای حکم اعلامی توسط دیوان، تحمل می‌کند یا صرفاً بعد از تحمل مجازات کامل اعلام شده توسط دیوان، و با رعایت مقررات ماده ۱۱۰ [اساسنامه] به کشور ثالث استرداد می‌شود.

۳- هیئت رئیسه صرفاً در صورتی که کشور ثالث تضمین دهد و تضمین کافی تلقی شود که محکوم‌علیه در بازداشت کشور ثالث نگهداری می‌شود و بعد از تعقیب به کشور مسئول اجرای حکم اعلامی دیوان منتقل می‌شود، اجازه استرداد موقت محکوم‌علیه را به کشور ثالث برای تعقیب می‌دهد.

ماده ۲۱۶. اطلاعات در خصوص اجرا

هیئت رئیسه از کشور اجراکننده، تقاضا می‌کند که هر رویداد مهمی در خصوص محکوم‌علیه و هر تعقیبی از آن شخص به دلیل رویدادهای بعدی پس از انتقال وی را به اطلاع هیئت رئیسه برساند.

بند چهار. اعمال جزای نقدی، اقدامات [مربوط به] مصادره اموال و قرار جبران خسارت

ماده ۲۱۷. همکاری و اقدامات برای اعمال جزای نقدی، مصادره اموال یا قرار جبران خسارت

هیئت رئیسه، در صورت مقتضی، برای اعمال جزای نقدی، مصادره اموال یا قرار جبران خسارت، مطابق بخش ۹ [اساسنامه]، تقاضای همکاری و اقدام مؤثر برای اجرا می‌نماید و نیز رونوشت‌هایی از قرارهای مربوط به هر کشوری که با محکوم‌علیه به دلیل تابعیت، اقامت، اقامت دائم یا به واسطه محل اموال و دارایی محکوم‌علیه دارای ارتباط مستقیم است یا اینکه چنین رابطه‌ای با قربانی دارد، ارسال می‌نماید. در صورت مقتضی، هیئت رئیسه، آن کشور را از هرگونه دعاوی طرف ثالث یا حقیقتی که هیچ ادعایی توسط شخصی که اعلامیه جلسات رسیدگی متعاقب

ماده ۷۵ [اساسنامه] را دریافت کرده، ارائه نشده است، مطلع می‌سازد.

ماده ۲۱۸. قرارهای مصادره اموال و جبران خسارت

۱- به منظور قادر ساختن کشورها برای ترتیب اثر دادن به دستور مصادره اموال، در دستور [موارد ذیل] تصریح می‌شود:

(الف) هویت شخصی که علیه وی دستور صادر شده است؛

(ب) عایدات، اموال و دارایی‌هایی که توسط دیوان دستور مصادره آن صادر شده است؛ و
(ج) اینکه، اگر کشور عضو قادر به ترتیب اثر دادن به دستور مصادره اموال در رابطه با عایدات، اموال و دارایی‌های مشخص شده نیست، آن کشور اقداماتی برای جبران ارزش یکسان اتخاذ می‌کند.

۲- همچنین دیوان، در درخواست همکاری و اقدامات برای اجرا، اطلاعات در دسترس را درباره محل عایدات، اموال و دارایی‌هایی که با دستور مصادره اموال جبران خسارت می‌کنند، ارائه می‌کند.

۳- برای قادر ساختن کشورها به ترتیب اثر دادن به دستور جبران خسارات، در دستور [موارد ذیل] تصریح می‌شود:

(الف) هویت شخصی که علیه وی دستور صادر شده است؛

(ب) در ارتباط با جبران خسارات با ماهیت مالی، هویت قربانیانی که خسارات شخصی به آنها داده می‌شود، و مکانی که حکم جبران خسارات نزد صندوق امانی سپرده می‌شود و مشخصات صندوق امانی برای ودیعه حکم؛ و

(ج) دامنه و ماهیت خسارات مقرر شده دیوان، شامل موارد قابل اعمال، مال و دارایی‌هایی که برای جبران مشخص شده‌اند.

۴- در صورتی که دیوان برای شخص بخصوصی، حکم جبران خسارت صادر کند، رونوشت دستور جبران خسارت برای قربانی مورد نظر ارسال می‌شود.

ماده ۲۱۹. عدم تغییر قرار جبران خسارت

هیئت رئیسه، هنگام ارسال رونوشت‌های دستور جبران خسارت طبق ماده ۲۱۷ [آیین دادرسی]، به کشورهای عضو، به آنها اطلاع می‌دهد که در اجرای دستور جبران خسارت، مقامات داخلی نباید جبران خسارات تصریح شده دیوان و دامنه یا حد خسارت، آسیب و زیان تعیین شده دیوان و اصول مشخص شده در دستور را تغییر دهند و باید اجرای چنین دستوری را تسهیل بخشند.

ماده ۲۲۰. عدم تغییر احکامی که در مورد جزای نقدی صادر شده است
هیئت رئیسه، هنگام ارسال رونوشت‌های احکام جزای نقدی تحمیل شده، به کشورهای
عضو به هدف اجرای آن مطابق ماده ۱۰۹ [اساسنامه] و ۲۱۷ [آیین دادرسی]، به کشورهای عضو
اطلاع می‌دهد که در زمان اجرای حکم جزای نقدی تحمیلی، مقامات داخلی نباید احکام را تغییر
دهند.

ماده ۲۲۱. تصمیم در خصوص انتقال یا واگذاری مال یا دارایی
۱- هیئت رئیسه، در صورت مقتضی، بعد از مشورت با دادستان، محکوم‌علیه، قربانیان یا
نمایندگان قانونی آنان، مقامات داخلی کشور اجراکننده [حکم] یا هر طرف ثالث دیگر یا نمایندگان
صندوق امانی مقرر در ماده ۷۹ [اساسنامه]، در خصوص کلیه موضوعات مربوط به انتقال یا واگذاری
مال یا دارایی‌های شناسایی شده از طریق اجرای دستور دیوان، تصمیم‌گیری می‌کند.
۲- در کلیه موارد، زمانی که هیئت رئیسه در خصوص انتقال یا واگذاری مال یا دارایی‌های
متعلق به محکوم‌علیه تصمیم می‌گیرد، به اجرای اقدامات در خصوص جبران خسارت قربانیان
اولویت می‌دهد.

ماده ۲۲۲. همکاری برای ارائه خدمات یا هر نوع اقدام دیگر
هیئت رئیسه، در صورت تقاضا، با کشور اجراکننده دستور جزای نقدی، مصادره اموال یا
جبران خسارت، در مورد ابلاغ اعلامیه مربوط به محکوم‌علیه یا هر شخص مربوط دیگر، یا انجام
هرگونه اقدامات ضروری دیگر برای اجرای دستور بر طبق آیین قانون داخلی کشور اجراکننده،
همکاری می‌کند.

بند پنج. بررسی [مسئله] تخفیف مجازات طبق ماده ۱۱۰ [اساسنامه]

ماده ۲۲۳. معیار بررسی تخفیف مجازات
در بررسی موضوع تخفیف مجازات متعاقب بندهای ۳ و ۵، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، سه
قاضی شعبه استیناف، معیارهای فهرست شده در بند ۴ (الف) و (ب)، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، و
معیارهای ذیل را بررسی می‌کنند:

(الف) رفتار محکوم‌علیه در زمان حبس که جدایی واقعی از جرمش را نشان می‌دهد؛
(ب) امید به سازگاری اجتماعی و استقرار مجدد و موفقیت‌آمیز محکوم‌علیه؛
(ج) و اینکه آیا آزادی قبل از موعد محکوم‌علیه بی‌ثباتی اجتماعی را به نحو چشمگیری
افزایش می‌دهد؛

(د) و هرگونه تأثیر ناشی از آزادی زود هنگام محکوم بر قربانیان و خانواده آنان؛
(ه) شرایط خاص محکوم علیه، شامل وضعیت بد سلامت جسمی یا روانی یا سن بالا.

ماده ۲۲۴. آیین بررسی تخفیف مجازات

۱- برای اعمال بند ۳، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، سه قاضی منصوب شعبه استیناف جلسه رسیدگی را برای دلایل استثنایی برگزار می‌کنند، مگر اینکه آنها در یک مورد خاص، تصمیم دیگری بگیرند. این رسیدگی می‌تواند با حضور محکوم علیه که توسط وکیل خود و در صورت نیاز توسط مترجم مورد مساعدت قرار می‌گیرد، برگزار گردد. قضات از دادستان، کشور اجراکننده هر مجازات طبق ماده ۷۷ [اساسنامه]، یا هر قرار جبران خسارت متعاقب ماده ۷۵ [اساسنامه]، و تا حد ممکن از قربانیان یا نمایندگان قانونی آنان که در جلسات رسیدگی شرکت کرده‌اند، به منظور مشارکت در رسیدگی یا تسلیم اظهارات کتبی، دعوت به عمل می‌آورند. ممکن است تحت شرایط استثنایی، این رسیدگی از طریق کنفرانس تصویری یا در کشور اجرا کننده [حکم] توسط قاضی‌ای به نمایندگی از شعبه استیناف برگزار شود.

۲- همان سه قاضی، تصمیم و دلایل آن را در اسرع وقت به اطلاع کلیه کسانی که در جلسات بررسی شرکت داشته‌اند، می‌رسانند.

۳- برای اعمال بند ۵، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، سه قاضی منصوب شعبه استیناف، مسأله تخفیف مجازات را هر سه سال یکبار بررسی می‌کنند، مگر اینکه فاصله زمانی کمتری در تصمیم اتخاذ شده از سوی آنها متعاقب بند ۳، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، ایجاد شود. در مورد تغییر قابل ملاحظه در اوضاع و احوال، سه قاضی به محکوم علیه اجازه تقاضای بررسی در ظرف دوره سه ساله یا دوره کمتر بیان شده توسط سه قاضی را می‌دهند.

۴- برای اعمال هر بررسی طبق بند ۵، ماده ۱۱۰ [اساسنامه]، سه قاضی منصوب شعبه استیناف، از محکوم علیه یا وکیل وی، دادستان، کشور اجرا کننده هر مجازات طبق ماده ۷۷ [اساسنامه]، و هر قرار جبران خسارت متعاقب ماده ۷۵ [اساسنامه]، و تا حد ممکن از قربانیان یا نمایندگان قانونی آنان که در جلسات رسیدگی شرکت داشته‌اند، درخواست اظهارات کتبی می‌نمایند. همچنین این سه قاضی می‌توانند تصمیم به برگزاری جلسه رسیدگی نمایند.

۵- تصمیم و دلایل آن، در اسرع وقت به اطلاع کلیه کسانی که در جلسات بررسی شرکت داشته‌اند، می‌رسد.

ماده ۲۲۵. تدابیر طبق ماده ۱۱۱ [اساسنامه] در صورت فرار

۱- در صورتی که محکوم علیه فرار کرده است، کشور اجراکننده [حکم] در اسرع وقت، مدیردفتر را از طریق وسایل اطلاع‌رسانی مناسب ارسال گزارش کتبی، مطلع می‌سازد. هیئت رئیسه مطابق بخش ۹ [اساسنامه]، اقدام می‌کند.

۲- به هر حال، اگر کشوری که محکوم علیه در آنجا است، با تحویل وی به کشور اجراکننده [حکم]، متعاقب موافقتنامه‌های بین‌المللی یا قوانین داخلی، موافقت کند، کشور اجراکننده [حکم] مدیردفتر را به صورت کتبی [از این امر] مطلع می‌سازد. در صورت ضرورت مشورت با مدیردفتر که کلیه مساعدت‌های لازم را مهیا می‌کند، از جمله و در صورت لزوم ارائه درخواست‌های عبور به کشورهای موردنظر مطابق ماده ۲۰۷ [آیین دادرسی]، محکوم علیه در اسرع وقت به کشور اجراکننده، تحویل داده می‌شود. اگر هیچ کشوری مسئولیت پرداخت هزینه‌ها را نپذیرفت هزینه‌های صورت گرفته برای تحویل محکوم علیه بر عهده دیوان می‌باشد.

۳- در صورتی که، متعاقب بخش ۹ [اساسنامه]، محکوم علیه تحویل دیوان شود، دیوان وی را به کشور اجراکننده [حکم] منتقل می‌کند. با وجود این، هیئت رئیسه، بنا به پیشنهاد خود یا به درخواست دادستان یا به درخواست کشور اصلی اجراکننده [حکم] و مطابق ماده ۱۰۳ [اساسنامه] و مواد ۲۰۳ تا ۲۰۶ [آیین دادرسی]، کشور دیگری را از جمله کشوری که محکوم علیه به خاک آن گریخته است، تعیین می‌کند.

۴- در کلیه موارد و در صورتی که ماده فرعی ۳ [فوق] قابل اعمال باشد، دوره کامل بازداشت محکوم علیه در سرزمین دولتی که محکوم بعد از فرارش در آنجا تحت بازداشت بوده است و دوره بازداشت وی در مقر دیوان پس از تحویلش از کشوری که در آنجا یافت شده است، از باقی‌مانده دوران محکومیت کسر می‌گردد.

شروېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی